

ЗВІТ
ПРО РОБОТУ
ДЕРЖАВНОЇ КОМІСІЇ З РЕГУЛЮВАННЯ РИНКІВ
ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ УКРАЇНИ
ЗА 2004 РІК

м. Київ, 2005 рік

ЗМІСТ

Вступне слово Голови Держфінпослуг _____	3
Розділ I. Стан розвитку ринків фінансових послуг в Україні _____	5
1.1. Ринок страхових послуг _____	5
1.2. Розвиток небанківських кредитних установ _____	11
1.3. Недержавне пенсійне забезпечення _____	14
1.4. Розвиток лізингу, факторингу та довірчого управління майном: проблеми і перспективи _____	16
Розділ II. Діяльність Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України у 2004 році _____	21
2.1. Реалізація державної політики у сфері розвитку і регулювання ринків фінансових послуг, визначеної у стратегічних документах держави _____	21
2.2. Участь у підготовці Державної програми економічного і соціального розвитку України _____	22
2.3. Розробка стратегічних документів щодо розвитку ринків фінансових послуг _____	23
2.4. Діяльність зі сприяння інтеграції ринку фінансових послуг України у європейський та світовий ринки фінансових послуг _____	23
2.6. Кадрове забезпечення діяльності Держфінпослуг _____	28
2.7. Фінансове забезпечення діяльності Держфінпослуг _____	30
Розділ III. Діяльність Держфінпослуг з проведення ефективної державної політики у сфері фінансових послуг _____	31
3.1. Робота Комісії як колегіального органу _____	31
3.2. Удосконалення законодавчого забезпечення функціонування ринків фінансових послуг та впровадження світових стандартів _____	32
3.3. Аналітична робота _____	35
3.4. Державне регулювання та нагляд за діяльністю ринку страхових послуг _____	35
3.5. Державне регулювання та нагляд за діяльністю кредитних спілок і ломбардів _____	37
3.6. Державне регулювання діяльності недержавних пенсійних фондів та суб'єктів недержавного пенсійного забезпечення _____	39
3.7. Державне регулювання фінансових послуг, що надаються фінансовими компаніями _____	42
3.8. Діяльність територіальних управлінь Держфінпослуг _____	44
3.9. Захист прав споживачів фінансових послуг _____	46
3.10. Діяльність у сфері фінансового моніторингу _____	47
3.11. Діяльність Держфінпослуг по взаємодії з засобами масової інформації та зв'язках з громадськістю _____	48
Розділ IV. Співробітництво з міжнародними організаціями, державними органами і неурядовими організаціями іноземних держав _____	50
4.1. Співпраця з органами регулювання та нагляду іноземних країн _____	50
4.2. Членство в міжнародних організаціях _____	51
4.3. Співпраця в рамках проектів технічної допомоги _____	53
Розділ V. План роботи на 2005 рік _____	56
Додаток _____	57

Вступне слово Голови Держфінпослуг

Минулий 2004 рік, відзначений історичними подіями в суспільно-політичному житті країни, для Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України виявився дуже насиченим, відповідальним і результативним. Якщо 2003-й був роком організації діяльності комісії і формування колективу, то 2004-й став роком становлення Держфінпослуг як регулятора, визнання і входження її до світового співтовариства регуляторів фінансових ринків.

З багатьох напрямків роботи комісії в минулому році було виділено ряд пріоритетних: розробка нормативно-правової бази для втілення в життя системи недержавного пенсійного забезпечення, впровадження обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів, формування Державного реєстру фінансових установ України, створення перепон на шляху використання страхового ринку з метою виводу коштів за кордон через операції перестрахування та відмивання „брудних” грошей.

У ході цієї роботи Держфінпослуг було розроблено 51 власний нормативно-правовий акт та 15 проектів законів України, указів Президента і постанов Кабінету Міністрів України, прийнято понад 3000 розпоряджень з питань видачі, зупинення дії та анулювання ліцензій на надання різних видів фінансових послуг, внесення організацій до реєстру фінансових установ, державної реєстрації кредитних спілок, видачі дозволів на проведення аудиту небанківських фінансових установ, взяття на облік юридичних осіб, що надають окремі види фінансових послуг тощо.

В 2004 році завдяки вжитим заходам по приведенню діяльності небанківського фінансового сектору у відповідність до міжнародних стандартів та встановленню жорсткого контролю за цією діяльністю Держфінпослуг зіграла провідну роль у процесі забезпечення виключення нашої країни з „чорного списку” Міжнародної групи з розробки фінансових заходів боротьби з легалізацією доходів, отриманих злочинним шляхом. До речі, всі 40 рекомендацій FATF по боротьбі з відмиванням грошей Україна виконала, що засвідчили інспектори Комітету Ради Європи з оцінки заходів у сфері боротьби з легалізацією злочинних доходів (MONEYVAL) на пленарному засіданні у Страсбурзі. Ми намагаємося працювати так, щоб прийняті Держфінпослуг нормативні акти сприяли всебічному розвитку вітчизняних фінансових ринків і відповідали міжнародно визнаним стандартам. Забезпечення детінізації фінансових ринків ми розглядаємо як одне з найголовніших своїх завдань.

До компетенції Держфінпослуг належить також здійснення нагляду за діяльністю з надання послуг у сфері страхування, накопичувального пенсійного забезпечення, довірчого управління фінансовими активами, фінансового лізингу, факторингу, діяльністю кредитних спілок та ломбардів. З метою контролю за дотриманням чинного законодавства та захисту майнових інтересів і прав споживачів фінансових послуг наглядові департаменти і територіальні управління комісії регулярно проводять перевірки фінансових установ та

аналізують їх звітність. Протягом року нашими працівниками проведено 1724 таких перевірки. При виявленні порушень до фінансових установ застосовуються відповідні заходи впливу згідно з законом.

Говорячи про здобутки, ми не забуваємо і про можливі недоліки та проблеми в нашій роботі і докладатимемо зусиль для їх вирішення.

Комісія вживає заходів для того, щоб її діяльність була прозорою і відкритою для громадян України. Підготовлені проекти нормативно-правових актів Держфінпослуг не менш як за місяць до затвердження виносяться на розгляд громадськості шляхом їх опублікування у ЗМІ та на офіційному сайті, обговорюються з представниками об'єднань учасників ринків фінансових послуг, фахівців провідних фінансових установ, науковцями та зарубіжними експертами. Діє громадська приймальня Голови Держфінпослуг. Усі найважливіші кроки на шляху вдосконалення державного регулювання та нагляду за діяльністю з надання фінансових послуг роз'яснюються та висвітлюються в пресі та шляхом проведення прес-конференцій, "круглих столів", виступів на телебаченні і в пресі.

У 2005 році ми плануємо продовжити роботу по завершенню розробки нормативної бази функціонування різних видів фінансових установ та юридичних осіб, що надають окремі види фінансових послуг, окреслити основні стратегічні напрямки інституційного розвитку Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України і дотримуватися цих напрямків у її подальшому становленні.

Голова Держфінпослуг

Віктор Суслов

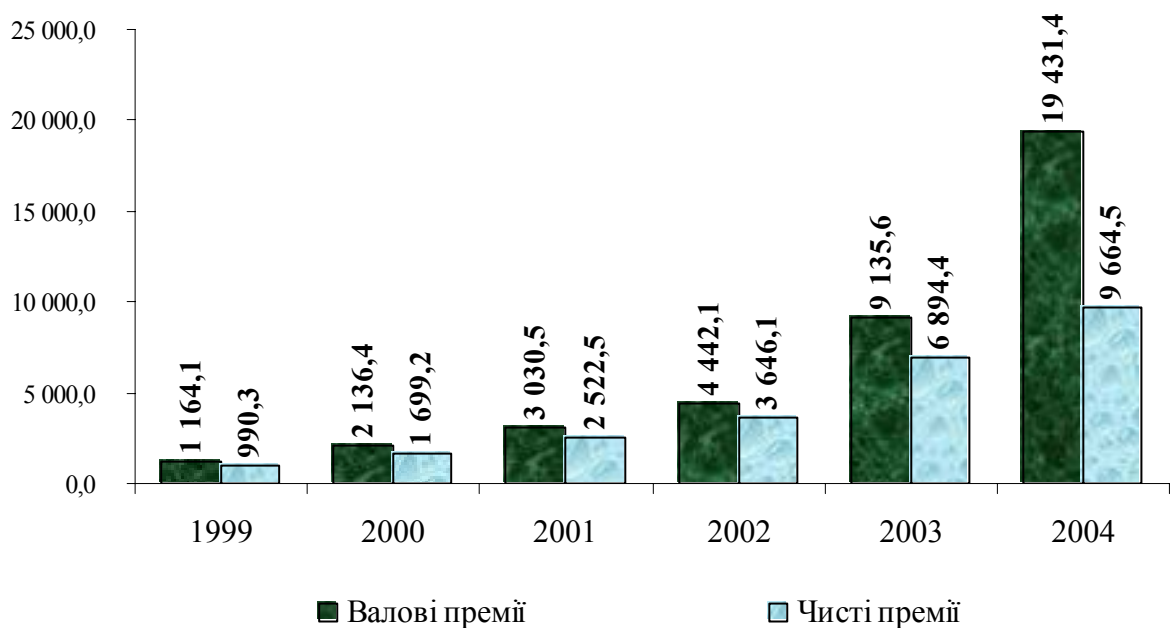
Розділ I. Стан розвитку ринків фінансових послуг в Україні

Розвиток небанківського фінансового сектора є необхідною передумовою розвитку інших секторів економіки України. Добре функціонуючий страховий ринок, розвинені небанківські кредитні установи, пенсійні фонди та інші фінансові установи сприяють стабільному та прогнозованому розвитку усіх економічних процесів у суспільстві. Акумуляючи значні обсяги коштів, небанківські фінансові установи слугують потужним джерелом інвестицій в економіку країни, що розвивається стрімкими темпами.

1.1. Ринок страхових послуг

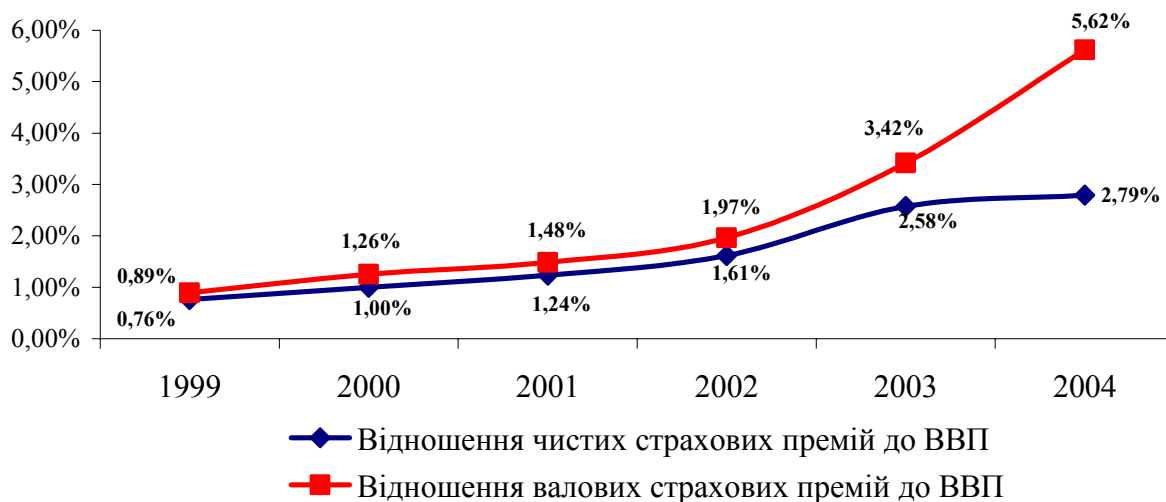
У небанківському фінансовому секторі найвищих темпів розвитку в 2004 році досягнув ринок страхових послуг. Станом на 1 січня 2005 року в Україні діяло 387 страхових компаній (на 1 січня 2004 року – 357). Із загальної кількості страховиків 45 здійснюють діяльність зі страхування життя та 342 – з інших видів страхування. Наявність значного потенціалу для розвитку страхування життя сприяла зростанню за рік кількості компаній, що провадять даний вид страхування, в 1,5 раза.

Загальна сума валових страхових премій, отриманих страховиками у 2004 році, становила 19 431,4 млн. грн., сума чистих страхових премій (сума страхових премій без урахування страхових премій, переданих в перестраховання українським страховикам) – 9 664,5 млн. грн. Сума страхових премій, отриманих у 2004 році безпосередньо від страхувальників-громадян, становила 1 046,2 млн.грн.

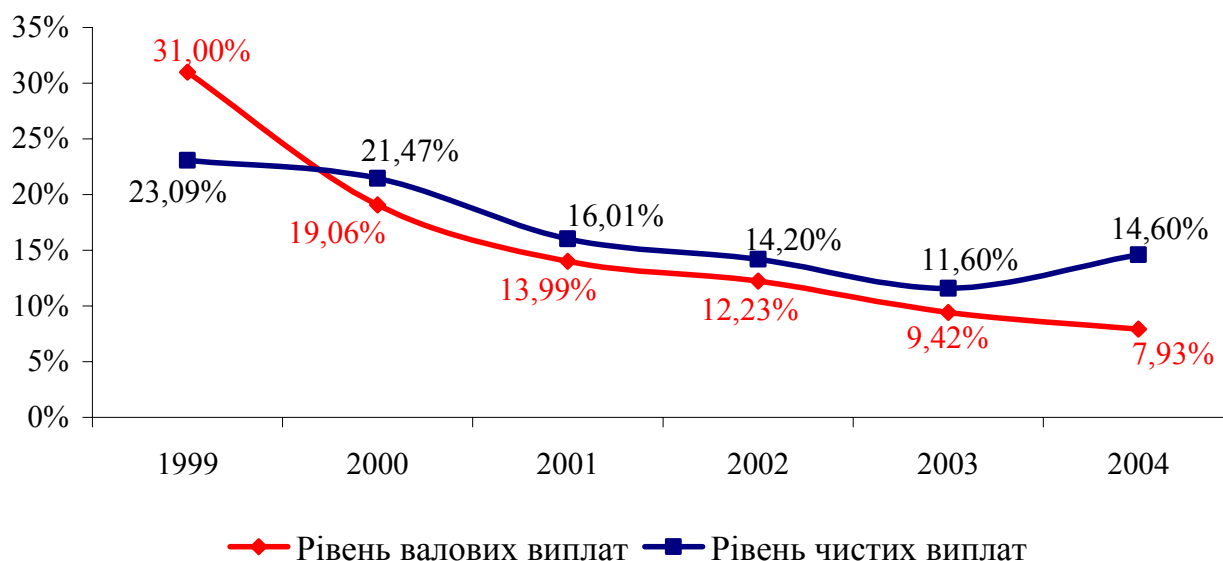
Мал. 1. Динаміка суми валових та чистих страхових премій у 1999 – 2004 роках, млн. грн.

Частка валових страхових премій у внутрішньому валовому продукті (ВВП) у 2004 році склала 5,6%, частка чистих страхових премій – 2,8 %, що свідчить про наявність значного потенціалу для подальшого розвитку страхування в Україні (у більшості з економічно розвинутих країн значення останнього показника перевищує 8%).

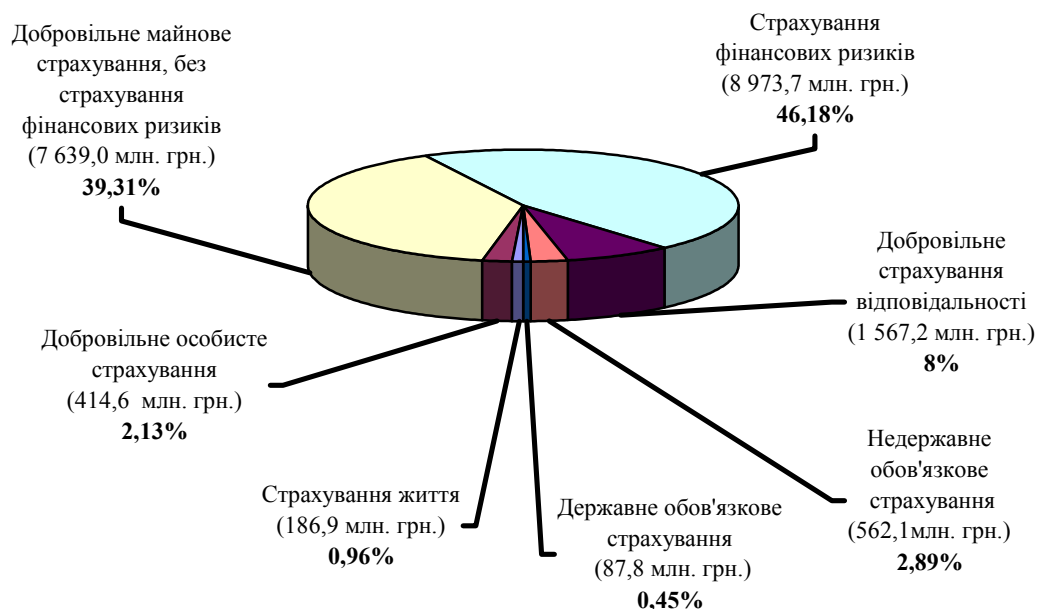
Мал. 2. Частка страхових премій у ВВП за 1999 – 2004 роки, %

В цілому по страховому ринку рівень виплат (відношення валових виплат до валових премій) у 2004 році склав 7,9% (на 1,5 п.п. менше рівня 2003 року), що свідчить про продовження тенденції до зниження даного показника, яка спостерігається з 1999 року. Проте при цьому рівень чистих виплат (відношення чистих виплат до чистих премій) за рік зріс з 11,6 до 14,6%. Таким чином, вперше за останні роки відбулася зміна тенденції до зменшення рівня чистих страхових виплат і в 2004 році цей показник вже перевищив аналогічний показник за 2002 та 2003 роки.

Мал. 3. Динаміка рівня виплат за 1999 – 2004 роки, %.

Структура валових страхових премій, отриманих страховиками у 2004 році, наведена у діаграмі (Мал.4). Як видно з діаграми, в Україні переважає страхування фінансових ризиків (46,2 % від загальної суми отриманих премій) та добровільне майнове страхування (39,3 %).

Мал. 4. Структура валових страхових премій, отриманих у 2004 році.

Страхування є конкурентною галуззю. Частка валових премій зі страхування життя, належна першим за обсягами премій 3 страховикам, складає 56,3% (у 2003 році цей показник становив 69,2%). Першим 10 страховим компаніям зі страхування життя належить 93% зібраних премій (у 2003 р.- 95,3 %). В цілому по ринку страхування життя індекс Герфіндаля - Гіршмана (ННІ) склав 1 443,9 (у 2003 р. – 1 941,8).

Частка валових премій з ризикових видів страхування, належна першим за обсягами таких премій 3 страховикам, складає 22,6% (у 2003 році цей показник становив 23,3%). Першим 50 страховикам належить 83% зібраних премій (77,7% у 2003 р.). В цілому по ринку ризикових видів страхування індекс Герфіндаля - Гіршмана (ННІ) склав 315,9 (у 2003 р. - 282,1). Наведені дані свідчать, що на ринку видів страхування інших, ніж страхування життя, спостерігається значний рівень конкуренції (ННІ втричі менше за 1000), в той час як на ринку страхування життя наявна помірна монополізація ($1000 < \text{ННІ} < 1500$).

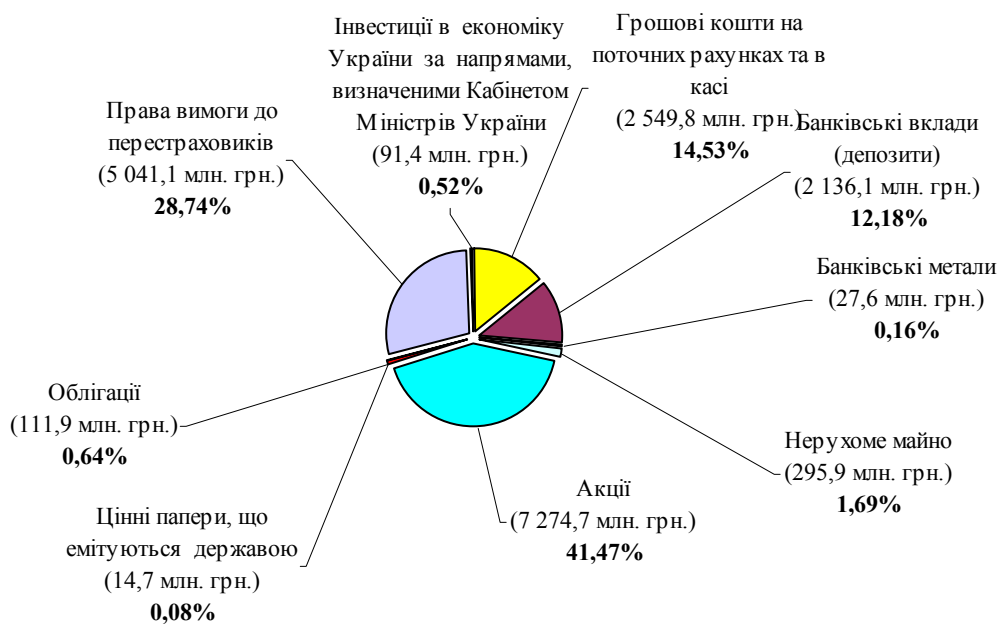
У 2004 році спостерігалися позитивні тенденції до зростання рівня конкуренції на ринку страхування життя, а також до консолідації ринку ризикових видів страхування, наслідком чого може стати вихід з ринку слабких і дрібних компаній або поглинання їх більш фінансово

сильними компаніями. Значне зростання обсягів зібраних премій було підкріплене відповідним зростанням активів та резервів страховиків України.

Мал. 5. Динаміка активів та страхових резервів страховиків у 2001 - 2004 роках.

Загальна сума активів страховиків, визначених для представлення страхових резервів статтею 31 Закону України "Про страхування", станом на 31.12.04 становила 17 543,4 млн. грн. та мала таку структуру.

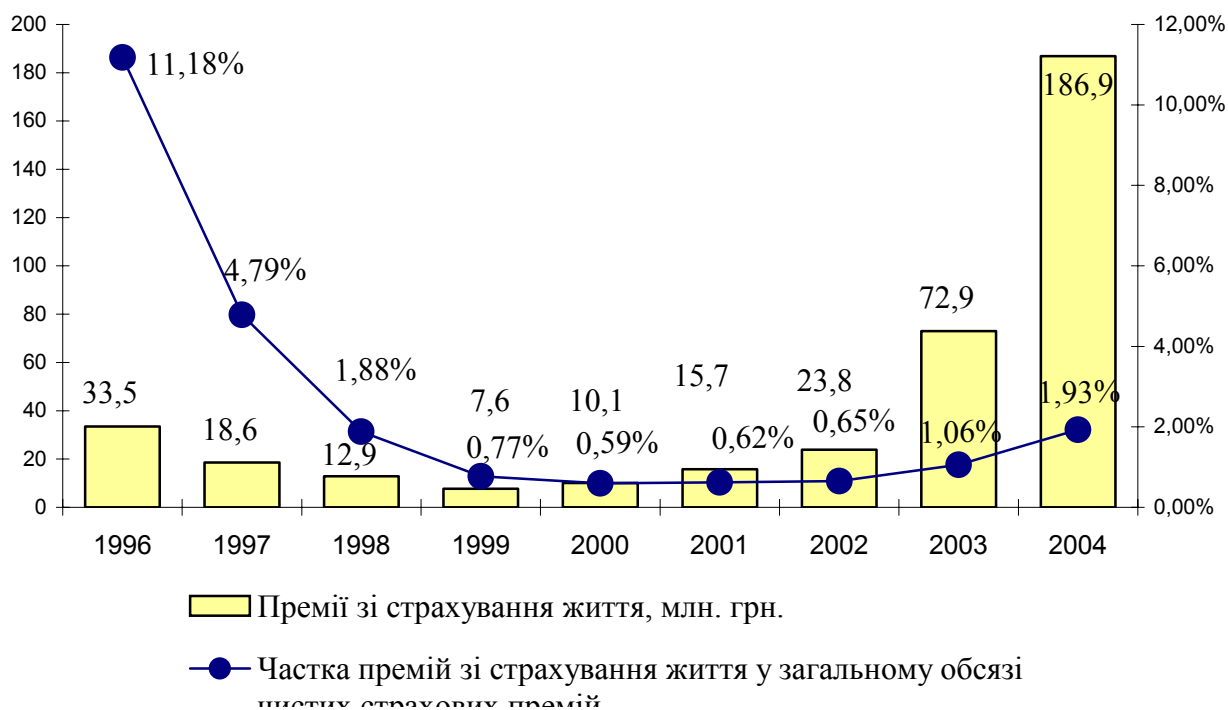
Мал. 6. Структура активів страховиків станом на 31.12.04.

Протягом 2004 року на страховому ринку України спостерігалось збереження тенденції зростання обсягів сплачених статутних фондів страховиків:

Мал. 7. Динаміка статутних фондів страховиків за 1997 - 2004 роки, млн.грн.

Окремо слід відзначити значні темпи розвитку ринку страхування життя. Обсяг премій з цього виду страхування у 2004 році виріс у 2,6 рази та сягнув величини 186,9 млн. грн. Частка чистих премій зі страхування життя у загальному обсязі чистих премій з усіх видів страхування склала 1,9%.

Мал.8. Динаміка розвитку страхування життя за 1996 - 2004 роки.

Ці зрушення є позитивними, оскільки на сьогодні в Україні ринок страхування життя ще недостатньо розвинений. Враховуючи, що страхування життя є потужним джерелом довгострокових інвестицій в економіку будь-якої країни, створення умов для більш стрімкого його розвитку є важливою складовою роботи Держфінпослуг. Незважаючи на те, що частка страхування життя на страховому ринку України постійно зростає, цей показник ще дуже далекий від рівня економічно розвинених країн.

За даними експертів, в Україні застрахованими є лише близько 10% ризиків, тоді як у більшості економічно розвинутих країн цей показник сягає 90-95%. Це є ще одним свідченням низького рівня розвитку страхового ринку України і підтвердженням наявності значного потенціалу для зростання обсягів страхування в майбутньому.

Обсяги перестраховування за кордон, котрі з 1997 по 2003 рік стабільно зростали, у 2004 році зменшилися як в абсолютних (з 3 175,6 млн.грн. у 2003 році до 1 907,2 млн. грн. за 2004), так і у відносних величинах (з 46,1% від чистих премій у 2003 році до 19,7% у 2004).

Мал. 9. Динаміка перестраховування у нерезидентів за 1996 - 2004 роки.

Проте різке зниження обсягів перестраховування в 2004 році однозначно вважати негативним показником не можна, оскільки до 2004 року близько 80% коштів, переданих в страховиками України в перестраховування нерезидентам, спрямовувалось до країн, де з боку держави відсутній нагляд за перестраховою діяльністю – Литву, Латвію, Молдову. Таким чином перестраховування переважно використовувалось для виведення за кордон доходів,

отриманих від реалізації схем ухилення від сплати податку на прибуток підприємствами реального сектору економіки.

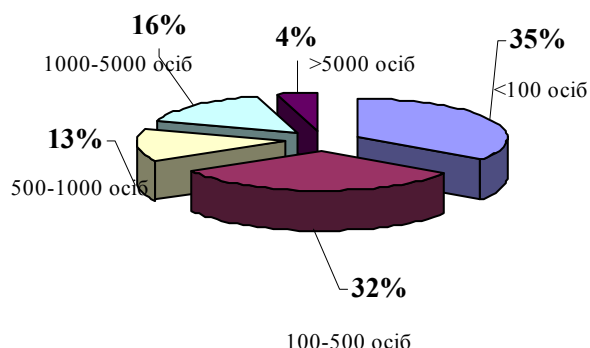
Завдяки заходам, вжитим Держфінпослуг, насамперед прийняттям за її ініціативою постанови Кабінету Міністрів України від 4 лютого 2004 року №124 “Про затвердження Порядку та вимог щодо здійснення перестраховання у страховика (перестраховика) нерезидента”, 66 страхових компаній були змушені розірвати договори перестраховання з перестраховиками цих країн, внаслідок чого відтік сумнівних грошей за кордон через канали перестраховання різко зменшився, а з IY кварталу 2004 року був остаточно зупинений.

1.2 Розвиток небанківських кредитних установ

Кредитні спілки.

Станом на 31.12.04 до Державного реєстру фінансових установ внесено інформацію про 612 кредитних спілок. Найбільша кількість кредитних спілок зареєстрована в м. Києві (85), Донецькій (56), Луганській (47), Одеській (33), Черкаській (32) та Дніпропетровській (30) областях.

У квітні 2004 року Держфінпослуг вперше розпочала прийняття та обробку звітних даних кредитних спілок за результатами їх діяльності. На основі аналізу звітів кредитних спілок встановлено їх структуру за кількістю членів кредитної спілки.

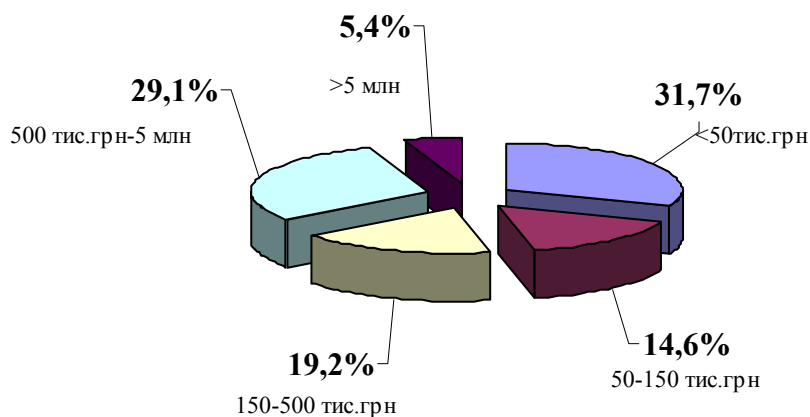

Мал. 10. Класифікація кредитних спілок за кількістю членів.

За даними отриманої звітності, кредитні спілки об'єднують понад 785 тисяч громадян, з яких 66,8 тисячі членів мають внески (вклади) на депозитні рахунки, а 302,9 тисяч членів мають діючі кредитні договори.

Протягом звітного періоду спостерігався ріст активів кредитних спілок: вартість активів на кінець року збільшилась у порівнянні з даними на початок року на 43,1 %. Загальні активи кредитних спілок станом на 31.12.04 склали 870,3 млн. грн., з яких близько 89,5 % (779,3 млн.грн.) – це продуктивні та 10,5 % (91 млн.грн.) – непродуктивні активи. Майже 91,3% продуктивних активів, що становить 711,8 млн. грн., розміщено у кредитах, наданих членам кредитних спілок, решта 8,7 % - у фінансових інвестиціях.

У наступній діаграмі наведена структура кредитних спілок за розмірами їх активів.

Мал. 11. Класифікація кредитних спілок за розміром активів.

5,4 % від загальної кількості спілок складають кредитні спілки з розміром активів більше 5 млн. грн., близько 14,6 % - кредитні спілки з активами від 50 до 150 тис. грн., 19,2 % - з активами від 150 до 500 тис. грн. Кредитні спілки з активами від 500 тис. грн. до 5 млн. грн. складають 29,1 % загальної кількості. Незначні активи (менше ніж 50 тис. грн.) має 221 кредитна спілка (31,7 % від загальної кількості кредитних спілок).

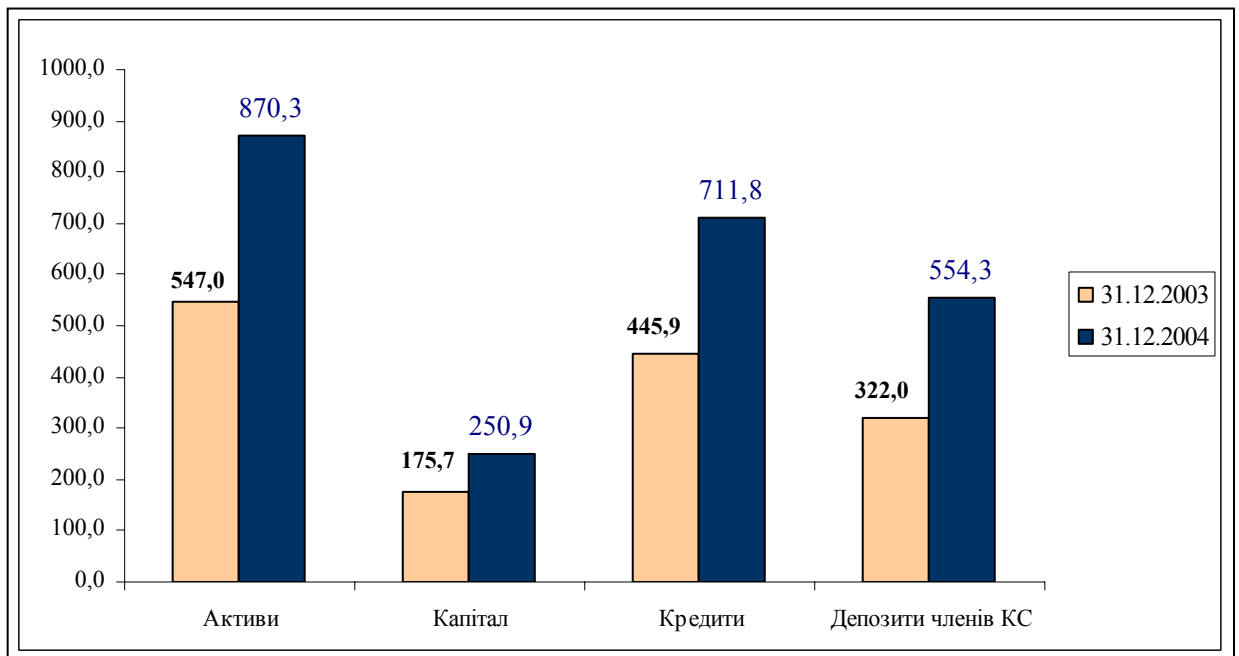
Сума кредитів, наданих членам кредитних спілок, на кінець 2004 року становила 711,8 млн. грн. За терміном погашення структура наданих кредитів змінювалася в бік переваги середньострокових кредитів (від 3-12 міс.) над короткостроковими та довгостроковими (66% всього портфеля кредитних спілок проти 3% та 31% відповідно).

Протягом звітного періоду спостерігається ріст кредитного портфеля: на кінець звітного періоду його обсяг збільшився у порівнянні з початком року на 59,6 % .

Структура кредитного портфеля за обсягом наданих кредитів є такою:

- 55,0% складають споживчі кредити;
- 11,6% - комерційні кредити (для здійснення господарської діяльності);
- 6% - кредити, надані на придбання, будівництво, ремонт житла;
- 2,1% - кредити, надані на ведення фермерських та особистих селянських господарств;
- 25,3% - кредити, надані на інші потреби.

Загальний обсяг капіталу кредитних спілок за 2004 рік збільшився на 42,8 % і склав на 31.12.04 250,9 млн.грн. Цей обсяг на 14,6% сформовано за рахунок резервного капіталу, на 75,6% - за рахунок пайового капіталу, на 9,8% - додаткового капіталу. Протягом року структура капіталу кредитних спілок змінилась у бік збільшення частки резервного капіталу та зменшення пайового. В цілому по системі кредитних спілок співвідношення капіталу до зобов'язань складає 40,8%.

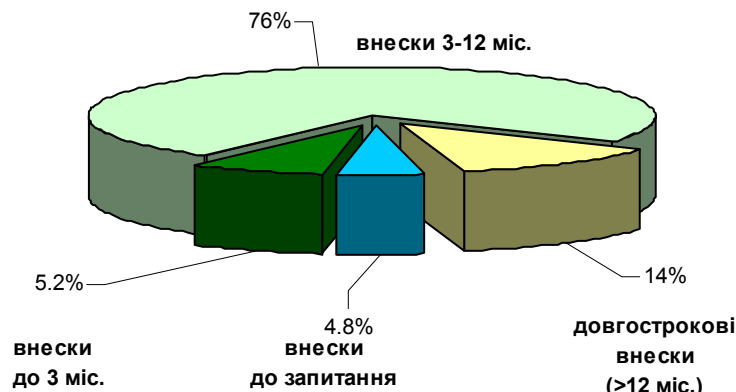

Мал. 12. Показники діяльності кредитних спілок у 2004 році.

У 2004 році було забезпечене зростання всіх показників діяльності кредитних спілок, але в першу чергу необхідно відмітити значний та стабільний ріст резервного капіталу. Зростання резервного капіталу за перший квартал склало 30,6 % від початку року, за півріччя – 51,7 %, за 9 місяців – 71,2 %, за рік – 100,6 %. Це свідчить про те, що кредитні спілки досить відповідально ставляться до формування власного капіталу.

Протягом року кредитними спілками залучено внесків (вкладів) на депозитні рахунки членів кредитної спілки на суму 746,2 млн.грн. Станом на 31.12.04 зобов'язання кредитних спілок перед своїми членами складало 554,3 млн.грн, що на 72,1% більше за аналогічний показник на початку року.

В залежності від терміну залучення внески (вклади) на депозитні рахунки розподіляються таким чином:

Мал. 13. Структура вкладів на депозитні рахунки членів кредитних спілок у 2004 році.

Загальна сума проблемних кредитів зросла більш ніж у 2 рази з суб'єктивних причин. Керівництво кредитних спілок стало більш зважено оцінювати якість кредитного портфеля, що у свою чергу вплинуло на формування резерву забезпечення покриття втрат від неповернених

позичок. Необхідність дотримання певних нормативів обумовило ріст фактично сформованого резерву забезпечення покриття втрат від неповернених позичок у 3,7 рази порівняно з початком року. Загальна сума прострочених, неповернених та безнадійних кредитів складає близько 10 % від загальної суми наданих кредитів.

Перевищення рівня росту залучених внесків на депозитні рахунки членів кредитної спілки над ростом активів обумовлюється приведенням кредитними спілками у відповідність до законодавства структури наявних внесків членів, розмежуванням їх на додаткові, пайові внески та внески (вклади) на депозитні рахунки. Крім того, збільшення резерву забезпечення покриття втрат від неповернених позичок, у свою чергу, зменшує активи.

З метою забезпечення стабільної діяльності кредитних спілок Держфінпослуг зобов'язала всі кредитні спілки, що мають прострочені, неповернені та безнадійні кредити, сформувавши резерв забезпечення покриття втрат від неповернених позичок.

Ломбарди.

Ринок небанківських кредитних установ представлений також ломбардами, повноваження щодо контролю та нагляду за якими у 2003 році перейшли до Держфінпослуг.

Згідно з вимогами Держфінпослуг усі діючі ломбарди як фінансові установи повинні були до 1 грудня 2004 року подати необхідні документи для внесення інформації про них до Державного реєстру фінансових установ. По закінченні зазначеного строку ломбарди, що не виконали цієї вимоги, зобов'язані припинити надання будь-яких фінансових послуг. Станом на 31.12.04 до Державного реєстру фінансових установ внесено інформацію про 262 ломбарди, що складає близько двох третин від усіх діючих ломбардів.

Враховуючи те, що ломбарди відповідно до Положення про складання та подання звітності ломбардами до Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України, затвердженого розпорядженням Держфінпослуг від 04.11.04 № 2740, вперше повинні подати звітність за перше півріччя 2005 року, на даний час інформації та звітні дані щодо діяльності ломбардів у Держфінпослуг відсутні.

Оскільки досі немає спеціального законодавства щодо діяльності ломбардів, це зумовлює непрогнозований розвиток ломбардної справи та ускладнює проведення ефективної державної політики у сфері діяльності ринків фінансових послуг та захист прав споживачів послуг ломбардів. Фахівцями Держфінпослуг розроблений проект Положення про надання фінансових послуг ломбардами, яке регламентуватиме діяльність ломбардів до прийняття Закону України "Про ломбарди і ломбардну діяльність".

1.3. Недержавне пенсійне забезпечення

За минулий рік Держфінпослуг зробила вагомий внесок у розвиток системи недержавного пенсійного забезпечення. Розроблені нею нормативно-правові акти повністю забезпечують умови створення, функціонування і розвитку недержавних пенсійних фондів та їх

адміністраторів згідно з вимогами законодавства.

На 31.12.04 було погоджено 37 статутів та пенсійних схем недержавних пенсійних фондів, до Державного реєстру фінансових установ внесено інформацію про 26 недержавних пенсійних фондів (з них 21 – відкритих, 4 корпоративних та 1 професійний недержавний пенсійний фонд) та про 28 осіб, які планують отримати ліцензію на провадження діяльності з адміністрування пенсійних фондів, видано 8 ліцензій на провадження діяльності з адміністрування пенсійних фондів. Це дає підстави стверджувати, що основа для початку повноцінного функціонування системи недержавного пенсійного забезпечення вже закладена.

На сьогодні актуальним є питання подальшої діяльності існуючих недержавних пенсійних фондів, створених до набрання чинності Законами України „Про недержавне пенсійне забезпечення” та „Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг”, які працювали без законодавчої і нормативної бази, яка б урегульовувала питання їх діяльності.

Як показали проведені Держфінпослуг обстеження, в Україні здійснюють свою діяльність більше 40 установ недержавного пенсійного забезпечення, створених до набрання чинності Законом України „Про недержавне пенсійне забезпечення”, в назвах яких є словосполучення „недержавний пенсійний фонд”. З них 22 безпосередньо займалися недержавним пенсійним забезпеченням, 12 фондів не були знайдені, 9 не здійснювали фінансово-господарської діяльності, 4 здійснювали діяльність, не пов’язану з додатковим недержавним пенсійним забезпеченням.

За результатами відповідного аналізу було встановлено, що 31 недержавний пенсійний фонд своєчасно не здійснив дій по реорганізації у пенсійні фонди, створені відповідно до вимог Закону, або ліквідації чи реорганізації в один з видів небанківських фінансових установ, передбачених Прикінцевими положеннями Закону. Для приведення діяльності зазначених недержавних пенсійних фондів у відповідність до вимог чинного законодавства працівниками Держфінпослуг було направлено до органів прокуратури необхідні документи з метою застосування до порушників заходів впливу відповідно до чинного законодавства.

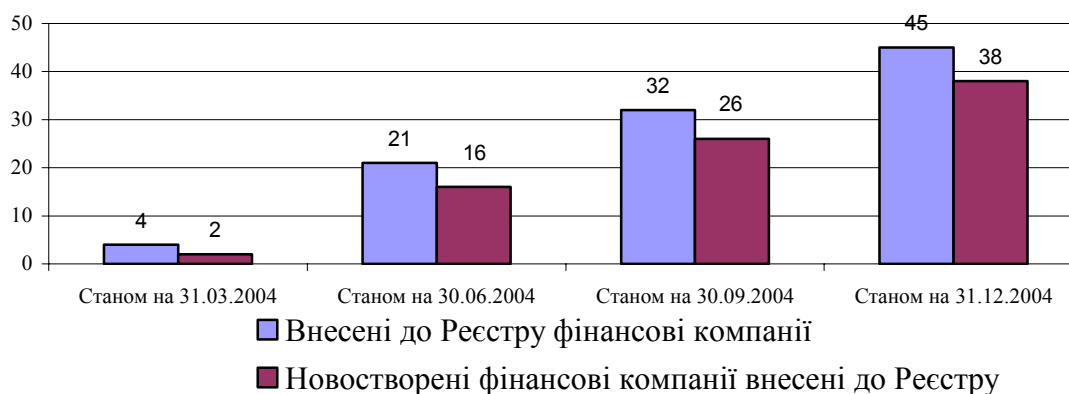
Держфінпослуг зареєстровані як фінансові установи п’ять організацій, які займалися недержавним пенсійним забезпеченням до набрання чинності Законом України „Про недержавне пенсійне забезпечення” та прийняли рішення про реорганізацію в пенсійні фонди, створені відповідно до вимог зазначеного закону. На виконання Прикінцевих положень Закону цими установами розроблені плани реорганізації, які містять інформацію про методологію розрахунків пенсійних виплат, а також заходи щодо поступового переходу від пенсійних планів (схем) з визначеними пенсійними виплатами до пенсійних схем з визначеними пенсійними внесками. Фахівці Держфінпослуг постійно надають консультації та методичну допомогу зазначеним установам щодо розробки та впровадження планів реорганізації.

Загальні показники діяльності системи недержавного пенсійного забезпечення станом на 31.12.04

Загальна кількість поданих звітів про діяльність недержавних пенсійних фондів	4
Загальна кількість недержавних пенсійних фондів, які створені у відповідності до Закону та фактично здійснювали діяльність з недержавного пенсійного забезпечення	1
Загальна сума активів недержавних пенсійних фондів (тис. грн)	10 504, 148 86
з них :	
1) активи недержавних пенсійних фондів, створених у відповідності до Закону	92,481
в тому числі, пенсійні внески:	92,481
- від юридичних осіб	92,381
- від фізичних осіб	0,1
2) активи недержавних пенсійних фондів, які були створені до набрання чинності Законом та прийняли рішення про реорганізацію	10 226, 697 86
Загальна кількість укладених пенсійних контрактів з недержавного пенсійного забезпечення (од.)	41
з них :	
1) пенсійні контракти, укладені недержавними пенсійними фондами, які створені у відповідності до Закону:	
- з юридичними особами	13
- з фізичними особами	1
2) пенсійні контракти, укладені недержавними пенсійними фондами, які були створені до набрання чинності Законом та прийняли рішення про реорганізацію:	
- з юридичними особами	21
- з фізичними особами	6
Загальна кількість учасників за укладеними пенсійними контрактами з недержавного пенсійного забезпечення (осіб)	25448
з них:	
учасники недержавних пенсійних фондів, які створені у відповідності до Закону	690
учасники недержавних пенсійних фондів, які були створені до набрання чинності Законом та прийняли рішення про реорганізацію	24758

1.4. Розвиток лізингу, факторингу та довірчого управління майном: проблеми і перспективи

Станом на 31 грудня 2004 року до Державного реєстру фінансових установ (далі - Реєстр) внесено інформацію про 45 фінансових компаній, які здійснюють надання різних видів фінансових послуг юридичним та фізичним особам.

Мал. 14. Кількість фінансових компаній, внесених до Реєстру.

Слід зазначити, що з 45 внесених до Реєстру фінансових компаній 38, або 84,4% - новостворені. Узагальнені дані щодо видів фінансових послуг, які мають право надавати фінансові компанії, інформація про яких внесена до Реєстру, наведено у наступній таблиці.

Таблиця 2.

Види фінансових послуг, які надають фінансові компанії

Вид фінансової послуги	Кількість фінансових компаній, які можуть надавати послуги, станом на:			
	31.03.04	30.06.04	30.09.04	31.12.04
залучення фінансових активів юридичних осіб із зобов'язанням щодо наступного їх повернення шляхом укладання договорів управління майном	2	17	27	37
залучення фінансових активів фізичних осіб із зобов'язанням щодо наступного їх повернення шляхом укладання договорів управління майном	2	17	27	37
надання порук (поручительств)	2	11	12	14
фінансовий лізинг	1	10	10	12
надання гарантій	2	9	10	12
надання позик		8	8	11
факторинг	1	7	9	11
надання фінансових кредитів за рахунок власних коштів	1	6	7	9
надання фінансових кредитів за рахунок залучених коштів	1	5	5	6
переказ грошових коштів	1	2	2	2
діяльність з обміну валют	1	2	2	2
обслуговування дорожніх чеків		1	1	1

Аналіз свідчить, що найбільш поширеним серед фінансових компаній видом фінансових послуг є послуги по залученню фінансових активів фізичних та юридичних осіб із

зобов'язанням щодо наступного їх повернення шляхом укладання договорів на управління майном. Зазначений від фінансових послуг мають право надавати 37 фінансових компаній. Узагальнені дані щодо територіального представництва фінансових компаній наведено у таблиці 3.

Таблиця 3.

Територіальне розміщення фінансових компаній

Місцезнаходження	Кількість фінансових компаній станом на:			
	31.03.04	30.06.04	30.09.04	31.12.04
м. Київ	3	17	26	36
Донецька обл.		1	2	3
Одеська обл.		1	2	3
Тернопільська обл.	1	1	1	1
Львівська обл.		1	1	1
Харківська обл.				1
Всього	4	21	32	45

Значна частина фінансових компаній розташована у місті Києві (80 %). Слід зазначити, що протягом останніх років географія фінансових компаній, інформація про які внесена до Реєстру, поступово розширилася. На кінець 2004 року до Реєстру внесено інформацію про компанії, які діють у шести областях України.

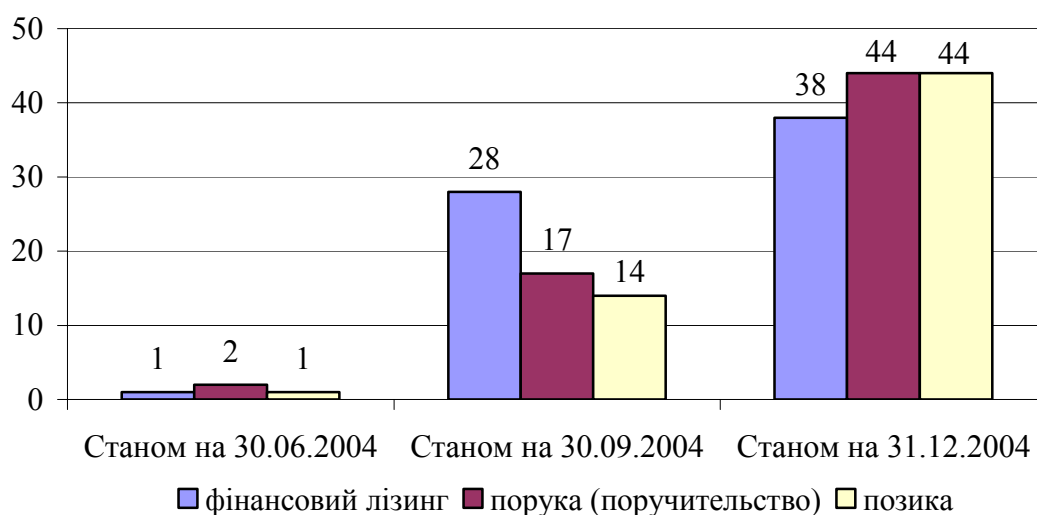
Послуги по залученню фінансових активів фізичних та юридичних осіб із зобов'язанням щодо наступного їх повернення шляхом укладання договорів управління майном фінансові компанії до 2004 року не здійснювали у зв'язку з відсутністю необхідної нормативної бази. В 2004 році Держфінпослуг було створено основу такої бази. Зокрема, Ліцензійні умови провадження діяльності із залучення коштів фізичних осіб – установників управління майном для фінансування об'єктів будівництва та/або здійснення операцій з нерухомістю були затверджені розпорядженням Держфінпослуг від 24 червня 2004 року № 1225, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 27 липня 2004 року за № 927/9526. Держфінпослуг почала видавати зазначені ліцензії починаючи з третього кварталу 2004 року. У III кварталі було видано 17 ліцензій, у IV – 10 та 1 дублікат ліцензії.

(Слід зазначити, що такі послуги, як фінансовий лізинг, надання позик та поручительств згідно з чинним законодавством можуть надавати будь-які юридичні особи).

З метою впорядкування діяльності таких юридичних осіб розроблене Положення про надання окремих фінансових послуг юридичними особами – суб'єктами господарювання, які за своїм правовим статусом не є фінансовими установами (далі – Положення), затверджене розпорядженням Держфінпослуг від 22 січня 2004 року № 21 та зареєстроване Міністерством юстиції України 16 квітня 2004 року за № 492/9091. Дія Положення поширюється на юридичних осіб, які систематично надають фінансові послуги з фінансового лізингу, надання

поруку, позик фінансовими активами або здійснюють інші операції, які відповідно до висновків Держфінпослуг віднесені до того чи іншого виду фінансових послуг.

Вказаним Положенням передбачено ведення Переліку юридичних осіб, які мають право надавати фінансові послуги та перебувають на обліку в Держфінпослуг (далі – Перелік). Облік таких юридичних осіб розпочався у другому кварталі. Станом на 31 грудня 2004 року до Переліку було внесено інформацію про 126 юридичних осіб. Нижче наведені узагальнені дані щодо юридичних осіб, внесених до Переліку.

Мал. 15. Кількість юридичних осіб, внесених до Переліку.

Таблиця 4.

Територіальне розміщення юридичних осіб, внесених до Переліку.

Місцезнаходження (області)	Кількість юридичних осіб станом на:		
	30.06.04	30.09.04	31.12.04
Київська	2	34	64
Одеська		4	15
Донецька		7	12
Дніпропетровська		4	6
Черкаська		2	5
Полтавська	1	3	5
Запорізька		2	5
Харківська			3
Кіровоградська		1	3
Тернопільська	1	1	3
Рівненська			2
Хмельницька			1
Луганська		1	1
Вінницька			1
Всього	4	59	126

Як видно з таблиці, більшість юридичних осіб, які мають право надавати фінансові послуги, розташовані в Київській, Одеській, Донецькій та Дніпропетровській областях.

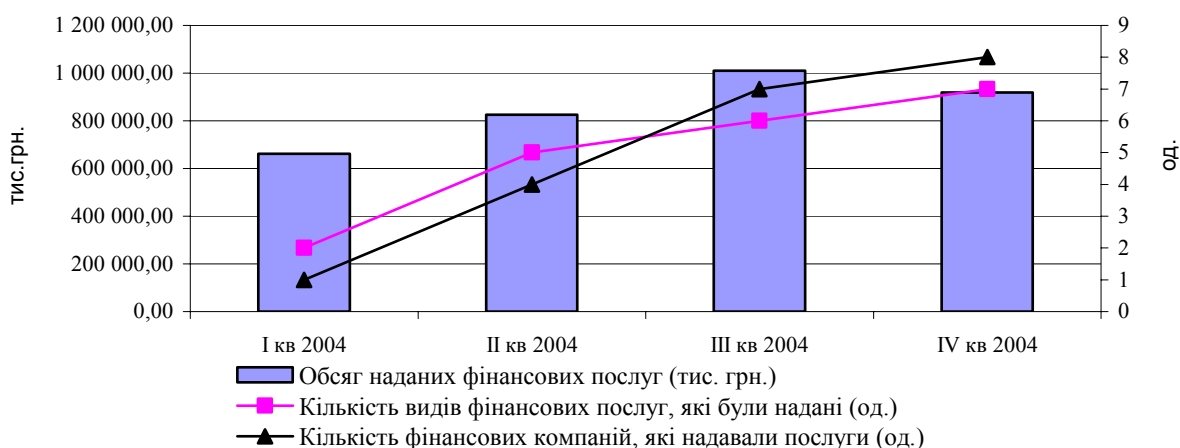
Узагальнені дані щодо обсягів наданих фінансовими компаніями фінансових послуг наведені в наступній таблиці.

Таблиця 5.

Види та обсяги послуг, наданих фінансовими компаніями

Найменування фінансової послуги	Розмір фінансових активів, що є предметом договору (ів), тис. грн.			
	I кв. 2004	II кв. 2004	III кв. 2004	IV кв. 2004
Переказ грошових коштів	260141,10	291579,30	303640,60	308048,20
Надання позик		16 530,30	2 572,55	750,00
Діяльність з обміну валют	401365,60	514776,50	698933,70	578935,10
Надання порук (поручительств)		2436,00		
Факторинг		192,00	3350,85	3704,83
Залучення фінансових активів фізичних осіб із зобов'язанням щодо наступного їх повернення шляхом укладання договорів на управління майном			526,20	21141,02
Залучення фінансових активів юридичних осіб із зобов'язанням щодо наступного їх повернення шляхом укладання договорів на управління майном			300,00	5585,65
Надання фінансових кредитів за рахунок власних коштів				140,00
Всього	661506,70	825514,10	1009323,90	918304,80

Дані таблиці свідчать, що панівне становище за обсягом фінансових активів, що є предметом договору, належить діяльності з обміну валют (64,3%) та переказу грошових коштів (34,1%). Загалом у 2004 році обсяг фінансових активів, які були предметом договору з надання фінансових послуг, становив 341,465 млн. грн., що складало близько 1 % від ВВП. Узагальнені дані щодо видів наданих послуг, кількості фінансових компаній, які їх надавали, та обсягів послуг поквартально наведені у діаграмі.

Мал.16. Узагальнені дані щодо надання послуг фінансовими компаніями в 2004 році

Як видно з діаграми, із 12 заявлених видів фінансових послуг фінансові компанії протягом 2004 року надавали послуги лише за 8 видами.

Розділ II. Діяльність Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України у 2004 році

2.1. Реалізація державної політики у сфері розвитку і регулювання ринків фінансових послуг, визначеної у стратегічних документах держави

У 2004 році діяльність Держфінпослуг підпорядковувалася завданням, визначеним у Програмі діяльності Кабінету Міністрів України "Послідовність. Ефективність. Відповідальність" та інших стратегічних документах органів державної влади.

Протягом 2004 року комісією в межах її компетенції здійснювалася робота по виконанню постанов Верховної Ради України за результатами парламентських слухань, а саме:

- від 03.02.04 № 1427-IV „Про рекомендації парламентських слухань „Про державну політику в галузі повернення та компенсації втрачених заощаджень громадян. Стан відновлення та перспективи”;
- від 15.05.03 № 781-4 „Про Рекомендації парламентських слухань „Фінанси і банківська діяльність: сучасний стан та перспективи розвитку”;
- від 19.06.03 № 990-4 „Про рекомендації парламентських слухань „Проблемні питання розвитку підприємництва в Україні: регуляторна політика держави та заходи щодо підтримки малого та середнього бізнесу”.

На виконання пункту VIII Заходів щодо усунення причин та умов, які сприяють злочинним проявам і корупції, затверджених Указом Президента України від 09.02.04 № 175/2004, Держфінпослуг підготувала пропозиції щодо унеможливлення використання страхової системи для ухилень від оподаткування, розмивання активів підприємств, відмивання коштів та їх виведення за кордон. При підготовці пропозицій проведено аналіз можливостей використання страхової системи для ухилення від оподаткування, розмивання активів підприємств, відмивання коштів та їх виведення за кордон, а також визначені заходи, які вживаються Держфінпослуг для запобігання цим явищам. Зокрема, з метою реалізації зазначених пропозицій Держфінпослуг ініційовано внесення змін до ряду законопроектів.

Проект Закону України „Про внесення змін до Закону України „Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг” (реєстраційний номер 6260) передбачає розширення повноважень Держфінпослуг шляхом віднесення до її компетенції погодження

внутрішніх документів фінансових установ; проведення перевірок діяльності фінансових установ, а також їх афілійованих, споріднених та пов'язаних осіб; встановлення вимог до засновників, керівників та працівників фінансових установ; визначення вимог до джерел походження коштів, за рахунок яких формується статутний капітал фінансових установ; застосування додаткових заходів впливу та ін.

Проект Закону України “Про внесення змін до Закону України “Про страхування” (реєстраційний номер 5296-2) передбачає встановлення законодавчих вимог щодо обов'язкового ліцензування перестрахової діяльності, що дозволить встановити особливі вимоги для страхових компаній, які займаються перестраховуванням, та обмежити коло суб'єктів перестраховування з нерезидентами лише тими компаніями, що відповідають цим вимогам.

Головне завдання проекту Закону України „Про внесення змін до Закону України „Про оподаткування прибутку підприємств” полягає у тому, щоб урівняти податкове навантаження сектору страхування з реальним сектором економіки, оскільки саме низький рівень оподаткування страхової діяльності створює передумови для запровадження фінансових схем за участю страхових організацій з метою зменшення витрат на сплату податку на прибуток.

За ініціативою Держфінпослуг прийнята постанова Кабінету Міністрів України від 04.02.04 № 124 “Про затвердження Порядку та вимог щодо здійснення перестраховування у страховика (перестраховика) нерезидента”, яка запроваджує ефективний контроль за здійсненням перестраховування у страховика (перестраховика) нерезидента.

До Кабінету Міністрів України, Ради національної безпеки та оборони України, Адміністрації Президента України систематично надавалась інформація щодо виконання заходів щодо запобігання використанню страхової системи для ухилень від оподаткування, розмивання активів підприємств, відмивання коштів та їх виведення за кордон.

2.2. Участь у підготовці Державної програми економічного і соціального розвитку України

Держфінпослуг надала пропозиції до проекту Державної програми економічного і соціального розвитку України на 2005 рік та Заходів щодо її реалізації до Кабінету Міністрів України та Мінекономіки по розділах „Розвиток небанківських фінансових установ та ринку фінансових послуг” та „Пенсійна реформа” з визначенням основних завдань та актуальних проблемних питань для вирішення у 2005 році і зазначенням критеріїв ефективності реалізації завдань державної політики.

Також відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 26.04.03 № 621 „Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проекту державного бюджету” підготовлено матеріали щодо проекту Прогнозу економічного і соціального розвитку України на 2005-2009 роки.

2.3. Розробка стратегічних документів щодо розвитку ринків фінансових послуг

З метою встановлення стратегічних підходів, які мають бути покладені в основу державної політики у сфері страхування, створення законодавчих та економічних умов для стимулювання розвитку страхового ринку Держфінпослуг було розроблено і подано до Кабінету Міністрів України проект Концепції розвитку страхового ринку України до 2010 року.

Концепція визначає стратегічні підходи, які мають бути покладені в основу державної політики у сфері страхування, створення законодавчих та економічних умов для стимулювання розвитку страхового ринку, а також основну мету, завдання і напрями розвитку страхового ринку на період до 2010 року відповідно до головних стратегічних цілей розвитку країни.

Для забезпечення формування ефективних ринкових механізмів залучення довгострокових фінансових ресурсів у фінансово-кредитну сферу та функціонування на цій основі ринку довгострокового іпотечного кредитування із застосуванням сучасної ринкової інфраструктури Держфінпослуг брала участь у розробці Концепції створення національної системи іпотечного кредитування, яка була схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 10 серпня 2004 року № 559-р.

2.4. Діяльність зі сприяння інтеграції ринку фінансових послуг України у європейський та світовий ринки фінансових послуг

Європейський Союз (ЄС).

З огляду на те, що одним з головних завдань Держфінпослуг є сприяння інтеграції в європейський та світовий ринки фінансових послуг, нею проводилася робота щодо сприяння інтеграції України до Європейського Співтовариства у сфері застосування європейського досвіду, в тому числі з реєстрації, ліцензування небанківських фінансових установ та нагляду за їх діяльністю, а також адаптації законодавства України до законодавства ЄС.

Працівники Держфінпослуг брали участь в обговоренні структури та змістовного наповнення проекту Плану дій Україна-ЄС (робоча група «Економічні та соціальні реформи, торгівля, ринкові та регулятивні реформи»). Зокрема, обговорювались питання щодо поступової відміни обмежень, що сприяють обміну послуг між ЄС та Україною. Держфінпослуг було опрацьовано та надано пропозиції до економічної частини проекту Плану дій Україна-ЄС.

Взято участь також у шостому засіданні Підкомітету з питань фінансів, економіки та статистики Комітету з питань співробітництва між Україною та ЄС. Було підготовлено аналітичні матеріали щодо тенденції розвитку сфери небанківських фінансових послуг України, надано характеристику структури та стану розвитку страхового сектору, проінформовано про

зміни нормативно-правової бази у сфері фінансових послуг та створення Державного реєстру фінансових установ з метою запровадження належного регулювання даного сектору, досягнуто домовленостей щодо обміну інформацією з Представництвом ЄС в Україні.

У 2004 році були опрацьовані матеріали та підготовлені пропозиції до проекту Плану дій щодо реалізації пріоритетних положень Програми інтеграції України до ЄС у 2005 році з питань, що відносяться до компетенції Держфінпослуг.

Держфінпослуг проведено комплексний аналіз законодавства України щодо страхового посередництва та рівня його адаптації до законодавства ЄС згідно з Планом роботи з адаптації законодавства України до законодавства ЄС в 2004 році.

Відповідно до Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства ЄС Держфінпослуг проводилася робота щодо підготовки довідок на відповідність нормативно-правових актів Держфінпослуг до *acquis communautaire* ЄС.

Світова організація торгівлі (СОТ).

В напрямку наближення вступу України до СОТ Держфінпослуг здійснювалася робота щодо прискорення процесу підписання двосторонніх протоколів з членами Робочої групи з розгляду заявки зі вступу України до СОТ.

Надзвичайно актуальним в переговорах з країнами – членами Робочої групи з розгляду заявки зі вступу України до СОТ є питання допуску філій іноземних страхових компаній до ринку страхових послуг України, який є одним із найбільш чутливих секторів економіки України. В цьому напрямку інтеграційних процесів України Держфінпослуг проведено аналіз наслідків вступу України до СОТ для ринку фінансових послуг та підготовлено пропозиції щодо узгодження Графіка специфічних зобов'язань України в секторі «Фінансові послуги», підсекторі «Послуги страхування та послуги, що мають відношення до страхування».

Слід зазначити, що допуск відразу після вступу України до СОТ філій іноземних страхових компаній на страховий ринок України негативно вплине на конкурентоспроможність та прибутковість вітчизняних страхових компаній, а також несе загрозу інтересам споживачів страхових послуг. Саме з метою запобігання такого негативного впливу Держфінпослуг було надано пропозиції до Графіка специфічних зобов'язань, відповідно до якого іноземні страхові компанії можуть надавати страхові послуги через свої філії тільки через 10 років з дня вступу України до СОТ, а посередницька діяльність на території України з укладання договорів страхування з іноземними страховиками не допускається, крім договорів перестрахування. Держфінпослуг визначено, що допуск на страховий ринок України філій іноземних страхових компаній за більш короткого перехідного періоду після вступу України до СОТ негативно

вплине на стабільність розвитку вітчизняного страхового ринку. Насамперед, це може призвести до загострення ситуації з легалізацією (відмиванням) доходів, отриманих злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму в фінансовому секторі України, посилення вразливості України щодо використання її фінансової системи для відмивання коштів, набутих злочинним шляхом, і фінансування тероризму та створення перепон для держави в боротьбі з ними.

НАТО.

Держфінпослуг брала участь у розробці та виконанні щорічних Цільових планів Україна – НАТО в сфері фінансових послуг. Проводились внутрішні заходи щодо організації роботи по виконанню Цільового плану та з метою виконання Державної програми підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації фахівців у сфері європейської та євроатлантичної інтеграції. Протягом року Держфінпослуг регулярно надавала інформацію Національному центру з питань євроатлантичної інтеграції України щодо виконання Цільового плану Україна – НАТО. Заходи Цільового плану Україна – НАТО на 2004 рік, за які Держфінпослуг визначено відповідальною, повністю виконані.

В межах компетенції комісії були надані пропозиції до Цільового плану Україна-НАТО на 2005 рік. Відповідна інформація направлена до Національного центру з питань євроатлантичної інтеграції, Міністерства фінансів України та Міністерства закордонних справ України.

Єдиний економічний простір (ЄЕП).

Держфінпослуг були підготовлені пропозиції до проекту Комплексу основних заходів по формуванню ЄЕП стосовно руху капіталу та діяльності фінансових компаній, підготовлені та передані на розгляд засідання робочої групи №5 „Послуги” основний перелік законодавчих та нормативних актів, що регулюють діяльність в сфері послуг, та оцінки ступеню їх відповідності зобов’язанням України, внесеним до графіка специфічних зобов’язань.

В межах реалізації домовленостей щодо формування Комплексу основних заходів по формуванню ЄЕП по групі № 4 “Податкова, бюджетна та грошово-кредитна політика. Валютне регулювання та контроль, макроекономічні показники” Держфінпослуг були опрацьовані проекти таких угод:

1. Про міжнародну систему страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів на території країн-учасників Єдиного економічного простору.
2. Про консолідований нагляд, обмін інформацією, співробітництво органів фінансового нагляду і регулювання фінансового ринку.

3. Про інвестиційну діяльність і вільний рух капіталу на території країн-учасниць ЄСП.

Співдружність незалежних держав (СНД).

Держфінпослуг у 2004 році брала участь у розробці Концепції координації страхової політики держав - учасниць СНД та плану реалізації цієї Концепції. З метою активізації взаємодії органів страхового нагляду держав - учасниць СНД Держфінпослуг було опрацьоване питання зі створення Міждержавної координаційної ради керівників страхового нагляду держав - учасниць СНД. Для врегулювання спірних питань Держфінпослуг брала участь у обговоренні та узгодженні проекту Директив делегації України на 22 засідання Економічної ради СНД. Зокрема, були окреслені основні завдання створення Міждержавної координаційної ради керівників установ страхового нагляду, узгоджено директиви до Угоди щодо створення сприятливих правових, економічних та організаційних умов для розширення лізингової діяльності в СНД. Розроблені аналітичні матеріали щодо наслідків ратифікації зазначеної угоди. Зокрема, було визначено, що ратифікація Україною угоди сприятиме створенню ефективних та відповідних до світової практики міжнародного лізингу правових, економічних та організаційних вимог до лізингу техніки та устаткування у державах - членах СНД, а також формуванню дієвого механізму захисту прав та інтересів суб'єктів міжнародного лізингу в СНД.

Участь у підготовці міжнародних угод

Протягом 2004 року Держфінпослуг було опрацьовано ряд міжнародних нормативно-правових актів у сфері фінансових послуг.

З метою усунення розбіжностей в регулюванні предмета фінансового лізингу Держфінпослуг були опрацьовані проекти Закону України „Про приєднання України до Конвенції УНІДРУА про міжнародний фінансовий лізинг” та Закону України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України”.

Також Держфінпослуг брала участь у підготовці проекту Рамкової угоди між Україною та Європейським інвестиційним банком (ЄІБ). Зауваження, які були підготовлені до проекту зазначеної Рамкової угоди, були враховані в остаточній редакції. 2.5 Організаційна структура Держфінпослуг

2.5. Організаційна структура Держфінпослуг

Штат Держфінпослуг складається з центрального апарату та територіальних управлінь. На кінець 2004 року до структури центрального апарату входили методологічний, галузеві, обслуговуючі та інші підрозділи.

Департамент державного регулювання та розвитку ринків фінансових послуг, на який покладені методологічні функції, складається з чотирьох управлінь:

- управління розвитку ринків фінансових послуг, європейської та євроатлантичної інтеграції;
- управління зведеного аналізу ринків фінансових послуг;
- управління методології бухгалтерського обліку нагляду та аудиту;
- управління методології страхування і недержавного пенсійного забезпечення.

Галузеві підрозділи (наглядові департаменти) сформовані за видами фінансових установ, нагляд за діяльністю яких вони здійснюють. До них належать:

- Департамент страхового нагляду;
- Департамент нагляду за недержавними пенсійними фондами;
- Департамент нагляду за кредитними установами;
- Департамент нагляду за фінансовими компаніями.

У галузевих підрозділах структурні одиниці поєднують аналітичні (аналіз звітності), дозвільні (ліцензування і реєстрація) та наглядові функції. Окремо в галузевих підрозділах виділені структурні одиниці, що відповідають за роботу з територіальними управліннями.

Самостійним структурним підрозділом Держфінпослуг є Юридичне управління.

Окрім зазначених вище підрозділів, що забезпечують виконання функцій та реалізацію повноважень, покладених на Держфінпослуг, виділяються підрозділи, що виконують функції, пов'язані із забезпеченням належних умов функціонування Держфінпослуг. До них належать:

- Адміністративно-господарський департамент;
- Управління організаційно-аналітичного забезпечення роботи керівника;
- Відділ міжнародного співробітництва та протоколу;
- Відділ кадрів;
- Відділ діловодства та контролю;

- Відділ фінансового моніторингу та внутрішнього аудиту.

Територіальна структура Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг складається з восьми територіальних управлінь і налічує 90 працівників. Територіальні управління мають уніфіковану структуру з двох відділів: страхового нагляду та нагляду за фінансовими установами.

2.6. Кадрове забезпечення діяльності Держфінпослуг

Згідно із штатним розписом гранична чисельність працівників Держфінпослуг складає 200 осіб у центральному апараті і 90 – в територіальних управліннях. Станом на 31 грудня 2004 року фактично працювало 238 осіб, з них 177- у центральному апараті, 61 - в територіальних управліннях (4 особи перебувають в декретних відпустках).

Слід зазначити, що в зв'язку з дефіцитом у регіонах кваліфікованих кадрів з досвідом роботи на фінансових ринках рівень укомплектованості кадрами теруправлінь на кінець 2004 року ледь перевищував дві третіх.

На керівних посадах працює 90 осіб, на посадах спеціалістів – 145. У штаті Держфінпослуг, як і в інших організаціях економічного напрямку, переважають жінки: на 31.12.04 вони склали 58% від загальної кількості працюючих (138 осіб, з них 49 – керівники), чоловіки – 42 (100 осіб, з них 41– керівники). Середній вік працівників Держфінпослуг становить 33,5 року.

Таблиця 6.

Розподіл держслужбовців Держфінпослуг за віком

Вік	Кількість держслужбовців центрального апарату (осіб)	%	Кількість держслужбовців теруправлінь (осіб)	%
до 27 років	82	47,1	21	34,4
28 – 35 років	41	23,6	11	18
36 – 45 років	27	15,5	14	23
46 – 54 років	23	13,2	12	19,7
55 – 59 років	1	0,6	3	4,9

Таблиця 7.

**Розподіл держслужбовців центрального апарату та територіальних управлінь
Держфінпослуг за стажем державної служби**

Стаж державної служби держслужбовців	кількість держслужбовців (осіб)	%
До 1 року	69	29,4
1 – 3 роки	45	19,1
3 – 5 років	26	11,1
5 – 10 років	58	24,7
10 – 15 років	19	8,0
15 – 25 років	14	6,0
понад 25 років	4	1,7

Таблиця 8.

Розподіл держслужбовців за рівнем освіти

Рівень освіти	Кількість держслужбовців (осіб)	%
Базова вища	18	7,6
Повна вища	217	91,2

Таблиця 9.

Розподіл держслужбовців за напрямком освіти:

Напрямок освіти	Кількість держслужбовців (осіб)	%
Економічна освіта	139	58,4
Юридична освіта	43	18,1
Гуманітарна освіта	33	14,3
Технічна освіта	34	16,0

39 осіб мають по дві вищих освіти, з них 25 осіб – за напрямом „Державне управління”. 8 працівників Держфінпослуг мають наукову ступінь кандидата наук, 2 - почесні звання. Випускниками вузів 2003 – 2004 навчального року є 97 працівників.

У 2004 році було оголошено 9 конкурсів на заміщення вакантних посад у Держфінпослуг, подано 170 заяв претендентів на посади. Всього протягом року було призначено на посади 87 осіб, з них: за конкурсом - 72 особи (82,8%), порядком переведення - 8 осіб, за направленням Національної Академії державного управління при Президентіві України - 7 осіб.

З метою більш ефективного використання кадрового потенціалу та підвищення на посаді працівників, які добре проявили себе в роботі, у штаті Держфінпослуг та її територіальних управлінь протягом року було здійснено 236 переведень (138 працівників – на рівнозначні посади, 98 - з підвищенням посади, з них 23 - з посад спеціалістів на керівні). При цьому 27 працівників було переведено з центрального апарату в територіальні управління.

Протягом року підвищили кваліфікацію за професійними програмами 38 працівників, взяли участь у навчальних семінарах та курсах 139 осіб, навчальні відпустки отримали 65 осіб, 22 особи проходили стажування. В закордонних відрядженнях з метою навчання були 34 працівники. У Держфінпослуг проходили практику 14 студентів вищих навчальних закладів.

В ході реалізації кадрової політики Держфінпослуг широко використовуються можливості матеріального та морального заохочення працівників. Так, у 2004 році премії отримали 112 осіб, 25 працівникам були встановлені надбавки за високі досягнення в праці, 28 – за вислугу років, 45 оголошені подяки, 5 працівникам достроково присвоєно ранг, 54 отримали матеріальну допомогу.

2.7 Фінансове забезпечення діяльності Держфінпослуг

Відповідно до законодавства Держфінпослуг фінансується із загального фонду Державного бюджету. Законом України „Про Державний бюджет України на 2004 рік” Держфінпослуг були передбачені видатки в сумі 6743,6 тис.грн. за КПКВ 5501010 Керівництво та управління у сфері регулювання ринків фінансових послуг, з них на оплату праці – 3004,9 тис.грн. Фактично було профінансовано 6695,5 тис. грн., в тому числі за видатками по оплаті праці – 3004,3 тис. грн. Заборгованості із заробітної плати та інших соціальних виплат немає. В 2004 році виплачено матеріальної допомоги 246, 6 тис. грн., в тому числі – соціально-побутової – 31,1 тис. грн. та на оздоровлення – 213,5 тис. грн. На підвищення кваліфікації працівників Держфінпослуг та проведення семінарів витрачено 15,7 тис.грн.

Відповідно до Угоди між Урядом України і Урядом Сполучених Штатів Америки про гуманітарне і техніко – економічне співробітництво від 07.05.92 року Держфінпослуг отримала благодійна допомога (канцелярські товари та інше) на суму 5,7 тис.грн.

Відповідно до Закону України „Про державні закупівлі” тендерним комітетом Держфінпослуг у 2004 році проведено 22 тендери на закупівлю товарів та послуг на загальну суму 1881,6 тис. грн. За результатами проведених тендерів з закупівлі товарів та послуг: проведено ремонт приміщень для прийому делегацій та відвідувачів та закуплені меблі; проведено ремонт серверної кімнати; закуплено та встановлено систему контролю доступу до приміщення Держфінпослуг; закуплено комп'ютерну техніку (91 комп'ютер та 21 принтер); закуплено легковий автомобіль та закуплена та впроваджена системи електронного діловодства та система для ведення Державного Реєстр фінансових установ.

Дебіторська заборгованість на 1 січня 2005 року становить 60,3 тис. грн., кредиторська заборгованість – 200 грн. Розрахункової заборгованості немає. За результатами щорічної амортизації активів та зобов'язань надлишків та нестач не виявлено.

Розділ III. Діяльність Держфінпослуг з проведення ефективної державної політики у сфері фінансових послуг

Діяльність Держфінпослуг у 2004 році була спрямована на створення сприятливих умов для розвитку ринків небанківських фінансових послуг та захисту інтересів споживачів послуг. Відповідно до покладених на Держфінпослуг завдань та наданих повноважень державне регулювання здійснювалось шляхом розробки нормативно-правових актів, ведення Державного реєстру фінансових установ, ліцензування діяльності з надання фінансових послуг, нагляду за діяльністю фінансових установ та перевірки дотримання фінансовими установами законодавства у сфері фінансового моніторингу.

3.1. Робота Комісії як колегіального органу

Протягом 2004 року було проведено 63 засідання Комісії – вищого керівного колегіального органу Держфінпослуг, на яких затверджено 3074 розпорядження. Прийнято 66 власних нормативно-правових актів, в тому числі 51 власний нормативний акт і 15 проектів указів Президента, законів України та постанов Кабінету Міністрів України. Перелік зазначених нормативно-правових актів наведено в додатку .

Відповідно до Закону України „Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності” проекти нормативно-правових актів Держфінпослуг до їх затвердження та подання на державну реєстрацію оприлюднювались у ЗМІ та на офіційному сайті Держфінпослуг і проходили процедуру погодження з Держпідприємництва та іншими заінтересованими міністерствами і відомствами, а також з об'єднаннями учасників ринків фінансових послуг – Лігою страхових організацій України, Національною асоціацією кредитних спілок та іншими. Крім того, проекти нормативних актів згідно з домовленістю про співробітництво та з метою організації широкого обговорення у підприємницькому середовищі надсилались Раді підприємців України як представнику інтересів суб'єктів підприємницької діяльності. Зауваження та пропозиції, отримані в ході оприлюднення, детально опрацьовувались за участю їх авторів, фахівців ринків фінансових послуг, міжнародних експертів та науковців і при підтвердженні їх доцільності та відповідності чинному законодавству враховувались у регуляторних актах.

З 66 прийнятих у 2004 році нормативно-правових актів Держфінпослуг 13 стосуються страхового ринку, в т.ч. 4 – обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів; 14 – запровадження системи недержавного

пенсійного забезпечення, 8 – регулювання діяльності фінансових компаній, 7 – діяльності кредитних спілок та ломбардів, 10 – усіх видів небанківських фінансових установ. П'ять присвячені питанням фінансового моніторингу та боротьби з відмиванням „брудних” грошей.

3.2. Удосконалення законодавчого забезпечення функціонування ринків фінансових послуг та впровадження світових стандартів

У 2004 році фахівцями Держфінпослуг підготовлено п'ять законопроектів, які перебували на розгляді у комітетах Верховної Ради України.

Проект Закону України “Про прийняття за основу проекту Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо обов’язкових видів страхування” реєстраційний №5272 у червні 2004 року Верховною Радою України за постановою № 1838 - IV прийнято за основу. Законопроектом пропонується скоротити перелік видів обов’язкового страхування.

Проект Закону України „Про внесення змін до Закону України „Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг” зареєстровано в Верховній Раді України за № 6260 від 18.10.04. Розробка законопроекту зумовлена реалізацією Пропозицій щодо унеможливлення використання страхової системи для ухилень від оподаткування, розмивання активів підприємств, відмивання коштів та їх виведення за кордон, підготовлених Держфінпослуг на виконання Указу Президента України „Про систему заходів щодо усунення причин та умов, які сприяють злочинним проявам і корупції” № 175 від 9 лютого 2004 року, а також приведенням процедур нагляду за фінансовими установами у межах компетенції у відповідність із рекомендаціями ФАТФ.

Проект Закону України „Про внесення змін до Закону України „Про страхування”, зареєстрований у Верховній Раді України за № 5296-2, як вже зазначалось, передбачає введення обов'язкового ліцензування перестрахової діяльності, що дозволить встановити особливі вимоги для страхових компаній, які займаються перестрахуванням, з метою унеможливлення використання страхової системи для ухилень від оподаткування та відтоку капіталу за межі України.

На виконання Указу Президента України „Про заходи щодо розвитку іпотечного ринку в Україні” було розроблено проект Закону України „Про довірче управління окремими видами майна”, який у серпні 2004 року було зареєстровано у Верховній Раді України за №6068. Зазначений проект Закону визначає правові засади здійснення операцій з довірчого управління іпотечним покриттям та іпотечними активами, а також іншими фінансовими активами, умов договорів з довірчого управління цим майном. Законопроект встановлює вимоги до створення та професійної діяльності компаній з довірчого управління.

З метою підвищення ефективності використання бюджетних коштів, що виділяються для фінансування діяльності Держфінпослуг, було розроблено проект Закону України „Про внесення зміни до статті 4 Декрету Кабінету Міністрів України „Про державне мито” (реєстраційний номер 5084), який передбачає звільнення Держфінпослуг від сплати державного

мита за позовами до суду та господарського суду у зв'язку з порушенням законодавства України про фінансові послуги.

Держфінпослуг також розроблено проект Закону України „Про внесення змін до Закону України „Про кредитні спілки”, який направлений до Кабінету Міністрів України для внесення ним даного законопроекту до парламенту в порядку законодавчої ініціативи.

Для забезпечення реалізації Закону України „Про державну підтримку сільського господарства України” Держфінпослуг розроблено проект Указу Президента України „Про внесення змін до Положення про Державну комісію з регулювання ринків фінансових послуг України, затвердженого Указом Президента України від 04.04.03 № 292”.

Одним із пріоритетних напрямків роботи Держфінпослуг у 2004 році була розробка нормативно-правових актів щодо страхування життя. Розроблено проект Закону України “Про внесення змін до Закону України “Про страхування”. Даним законопроектом передбачається приведення Закону України “Про страхування” у відповідність до Закону України “Про недержавне пенсійне забезпечення” щодо здійснення страховими організаціями зі страхування життя страхування довічної пенсії.

Держфінпослуг підготовлено 8 проектів постанов Кабінету Міністрів України, 5 з яких розроблено на виконання положень Закону України “Про обов’язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів” та вже прийнято Кабінетом Міністрів України.

Крім цього, з метою врегулювання питань щодо повернення знецінених заощаджень громадян України Держфінпослуг брала участь у розробці пропозицій щодо удосконалення механізмів повернення знецінених заощаджень громадян. Протягом 2004 року розглянуто 8 відповідних законопроектів та внесено рекомендації на розгляд Міністерству фінансів України та Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та праці.

Держфінпослуг брала активну участь в опрацюванні законопроектів „Про систему валютного регулювання і валютного контролю”, „Про внесення змін до Закону України „Про платіжні системи та переказ грошей в Україні”, „Про внесення змін до Закону України „Про податок з доходів фізичних осіб”, „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України” (у зв’язку з прийняттям Закону України „Про внесення змін до Закону України „Про лізинг”), „Про порядок надання гарантій митним органам”, „Про внесення змін до Закону України „Про оподаткування прибутку підприємств”. Працівники Держфінпослуг брали участь в опрацюванні законопроектів щодо врегулювання питань випуску та обігу іпотечних цінних паперів (проект Закону України „Про іпотечні цінні папери”, реєстраційний номер 5159), розвитку фінансового лізингу (проект Закону України 5464), іпотечного кредитування (проект Закону України 6062).

Були опрацьовані проекти постанов Кабінету Міністрів України „Про проведення експерименту по запровадженню обов’язкового медичного страхування у транспортній галузі”, „Про затвердження Комплексної програми протидії легалізації (відмиванню) доходів,

одержаних злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму, на 2005 рік”, „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму”, проект постанови Кабінету Міністрів України „Про визнання такими, що втратили чинність, деяких нормативно-правових актів”.

У 2004 році під час п'ятої та шостої сесій Верховної Ради України було прийнято законопроектів, які супроводжувались працівниками Держфінпослуг. Зокрема, прийнято наступні Закони України:

- Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів;
- Про державну підтримку сільського господарства України;
- Про внесення змін до Закону України „Про оподаткування прибутку підприємств”;
- Про внесення змін до Закону України „Про податок з доходів фізичних осіб”
- Про внесення доповнень до Закону України "Про платіжні системи та переказ грошей в Україні”;
- Про внесення змін до Закону України „Про страхування”.

Створення бази даних страховиків (перестраховиків) нерезидентів.

З метою забезпечення умов виконання норм постанови Кабінету Міністрів України від 04.02.04 № 124 „Про затвердження Порядку та вимог щодо здійснення перестрахування у страховика (перестраховика) нерезидента” Держфінпослуг було створено Базу даних страховиків (перестраховиків) нерезидентів. На даний час ведеться регулярна робота з її заповнення та розміщення на офіційному сайті Держфінпослуг. Дані про операції перестрахування, що надаються у звітності страховиків відповідно до законодавства, у найбільш стислі терміни перевіряються на предмет наявності у базі інформації про наведених у звітності перестраховиків-нерезидентів. У разі відсутності в базі інформації про перестраховика-нерезидента формується офіційний запит до іноземного регулятора країни його реєстрації та проводиться пошук інформації про нього з неофіційних джерел (бюлетені та сайти рейтингових агентств, сайти органів регулювання ринків фінансових послуг тощо). Станом на 31 грудня 2004 року в базі міститься неофіційна інформація про 134 компанії-нерезидента та узагальнена офіційна інформація про 86 компаній-нерезидентів, стосовно яких одержано підтверджуючі відповіді органів регулювання ринків фінансових послуг. Офіційні запити направлено до всіх країн, з перестраховиками яких співпрацювали українські страховики.

З метою забезпечення бази даних найновішою інформацією спеціалістами Держфінпослуг провадиться безперервний моніторинг найбільш важливих джерел інформації в Internet, серед яких:

- база перестраховиків IAIS;
- сайти рейтингових агентств "A.M.Best" (США), "Moody's Investors Service" (США), "Standard & Poor's" (США), "Fitch" (Великобританія);
- інші бази даних провідних учасників світового ринку страхування.

3.3 Аналітична робота

Відповідно до завдань Держфінпослуг проводиться робота по узагальненню та детальному аналізу звітних даних про діяльність учасників ринків фінансових послуг. Щоквартально формувалися та розміщувалися на офіційному сайті Держфінпослуг такі звіти:

- „Інформація про стан і розвиток страхового ринку України”;
- „Інформація про фінансовий стан і розвиток кредитних спілок”.

Щомісячно узагальнювалися дані наглядових департаментів стосовно динаміки внесення фінансових установ до Державного реєстру та вилучення з нього, видачі (анулювання) ліцензій та застосування заходів впливу, щоквартально готувалися детальні аналітичні звіти з цих питань

Було проведено ґрунтовне дослідження звітності страховиків-членів МТСБУ на предмет аналізу фінансових показників їх діяльності. Результати даного дослідження були враховані при розробці Ліцензійних умов провадження обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів, затверджених розпорядженням Держфінпослуг від 23 грудня 2004 № 3178.

З квітня 2004 року ведеться реєстр аудиторів, які можуть проводити аудиторські перевірки фінансових установ. Станом на 31 грудня 2004 року до Реєстру було внесено 944 аудитори. Сімнадцяти аудиторам відмовлено у внесенні до зазначеного реєстру. Продовжено строк дії Свідоцтва про внесення до Реєстру аудиторів, які можуть проводити аудиторські перевірки фінансових установ, 23 аудиторам.

3.4 Державне регулювання та нагляд за діяльністю ринку страхових послуг

Страховий ринок є на сьогодні головним сектором ринків небанківських фінансових послуг України, який забезпечує близько 80% обсягів цих послуг. Тому розробка нормативно-правових актів з питань регулювання діяльності страховиків та страхових посередників, нагляд за їх діяльністю є одним з основних напрямів роботи Держфінпослуг.

Відповідно до Закону України „Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів” в минулому році було розроблено, затверджено розпорядженням Комісії та зареєстровано в Міністерстві юстиції України Ліцензійні умови провадження обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів.

Розроблено та запроваджено Порядок складання звітності страховиків, затверджений розпорядженням Держфінпослуг від 3.02.2004 №39 та зареєстрований в Міністерстві юстиції України 23.04.2004 за №517/9116. На основі цього Порядку було впроваджене нове програмне забезпечення системи обробки звітних даних страховиків, у якому реалізовано введення та обробку електронної звітності. Підготовлене технічне завдання на розробку цілісної

аналітичної частини Програми, в якій передбачена можливість аналізувати стан страхового ринку України за допомогою використання системи коефіцієнтів.

У 2004 році на основі світового досвіду у галузі пруденційного нагляду за страховими організаціями було розпочато розробку методики здійснення моніторингу діяльності страхових компаній України на основі оцінки ризиків.

Протягом року Держфінпослуг розглянула 300 справ страховиків, що подавали заяви на видачу ліцензій, і за результатами розгляду видала і переоформила 1150 ліцензій (з них 50 - новоствореним страховикам). Анульовано та відкликано 72 ліцензії. Вилучено з реєстру страховиків та перестраховиків України 21 страхову компанію та 10 страхових брокерів. У 2004 році було розглянуто понад 2000 правил страхування, з них зареєстровано 1551.

Відповідно до вимог закону Держфінпослуг веде реєстр страховиків як фінансових установ. За рік страховим компаніям видано 386 свідоцтв про реєстрацію їх як фінансової установи та внесено відповідну інформацію до Державного реєстру фінансових установ. За результатами розгляду заяв і необхідних документів до Державного реєстру страхових та перестрахових брокерів України внесено інформацію про 9 брокерів та видано відповідні свідоцтва.

В роботі по здійсненню нагляду за страховиками та регулюванню діяльності страхового ринку Держфінпослуг активно співпрацювала з іншими органами державної влади. Так, за 2004 рік на запити ДПА підготовлено 47 відповідей, на запити СБУ та МВС – 61 відповідь, Генеральної прокуратури України – 18 відповідей, Держфінмоніторингу – 19 відповідей. Також надано відповіді на 70 запитів суддів. Держфінпослуг постійно опрацьовує запити страхових компаній України, пропозиції Ліги страхових організацій щодо удосконалення державного регулювання страхового ринку.

Щоквартально проводився аналіз звітних даних 386 страховиків та 80 страхових брокерів. За результатами їх перевірок на відповідність чинному законодавству було порушено 109 проваджень у справах на підставі виявлених порушень чинного страхового законодавства та видано 61 припис.

Основні порушення, виявлені під час перевірок звітності, яка була подана страховиками та страховими брокерами до Держфінпослуг, пов'язані з недотриманням вимог щодо умов забезпечення платоспроможності страховиків, формування страхових резервів, особливостей ведення бухгалтерського обліку та звітності, а також Положення про порядок формування, розміщення та обліку страхових резервів з видів страхування, інших, ніж страхування життя, Положення про порядок провадження діяльності страховими посередниками.

Відповідно до наказу Голови Держфінпослуг від 26.01.2004 № 9 „Про затвердження Плану проведення перевірок страховиків та страхових посередників України на 2004 рік” було проведено 380 планових перевірок. Відповідно до доручень Кабінету Міністрів України, звернень правоохоронних органів, народних депутатів, податкової служби, громадян України та з метою перевірки дотримання вимог страхового законодавства і законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, було проведено також 222 позапланові перевірки страховиків та страхових посередників.

За результатами проведених перевірок було застосовано 419 заходів впливу до страхових компаній та страхових посередників, в тому числі:

- видано 223 приписи;
- видано 76 постанов про застосування штрафу, в т.ч. 66 – по застосуванню штрафних санкцій за невиконання (неналежне виконання) вимог Закону України „Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом”;
- прийнято 4 рішення про зупинення дії ліцензій та 3 рішення про анулювання ліцензії;
- прийнято 18 рішень про відкликання ліцензій та вилучення з реєстру страховиків;
- надіслано 82 приписи щодо усунення та недопущення у майбутньому виявлених порушень, з них 44 – за невиконання (неналежне виконання) вимог Закону України „Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом”;
- застосовано 13 інших заходів впливу.

3.5 Державне регулювання та нагляд за діяльністю кредитних спілок і ломбардів

Законодавча база створення та діяльності кредитних спілок регулюється Законом України „Про кредитні спілки”, в якому визначені організаційні, правові та економічні засади створення і діяльності кредитних спілок та їх об’єднань. Нормативна база діяльності кредитних спілок та об’єднаних кредитних спілок сформована відповідними розпорядженнями Держфінпослуг.

Так, у 2004 році затверджено та зареєстровано в Міністерстві юстиції України 6 нормативно-правових актів, що регулюють діяльність кредитних спілок. Основними з них є :

- Тимчасові заходи щодо забезпечення стабільності діяльності кредитних спілок, розроблені з метою запобігання кризовим ситуаціям у небанківському фінансовому секторі і містить зобов’язання та рекомендації щодо подальшої поведінки в ситуації, що склалася в

країні;

- Професійні вимоги до керівників та головних бухгалтерів фінансових установ, які встановлюють рівень освіти, кваліфікації, досвіду спеціалізації, що визначаються як достатні для якісного надання кредитною спілкою фінансових послуг;

- Положення про критерії та фінансові нормативи діяльності кредитних спілок та об'єднаних кредитних спілок, що встановлює критерії та нормативи щодо капіталу, платоспроможності, якості активів, ризиковості операцій, прибутковості та ліквідності з метою забезпечення стабільності кредитних спілок, своєчасного виконання ними зобов'язань перед своїми членами, а також запобігання можливим втратам капіталу через ризики.

До найбільш нестабільних кредитних спілок (недотримання більше 8 критеріїв) у 2004 році вже застосовані відповідні заходи впливу у вигляді прийняття 13 розпоряджень директора департаменту нагляду за кредитними установами з вимогою усунення встановлених порушень та 19 рішень про тимчасове зупинення дії ліцензії (в залежності від рівня ризиковості). До цих 32 кредитних спілок застосовується окремий режим подання звітності - щомісяця з початку звітного періоду наростаючим підсумком.

З метою приведення Закону України „Про кредитні спілки” у відповідність до вимог Цивільного та Господарського кодексів, законодавства про державну реєстрацію юридичних осіб за участю представників кредитних спілок та їх асоціацій розроблено проект Закону України „Про внесення змін до Закону України „Про кредитні спілки”.

Протягом 2004 року Держфінпослуг була співрозробником ряду законодавчих та нормативних актів, що регулюють відносини у сфері іпотечного кредитування. Зокрема, зазначеними документами передбачається надання можливості кредитним спілкам працювати у сфері іпотечного кредитування на рівні банків, здійснювати кредитування під заставу земельних ділянок, як первинним іпотечним кредиторам здійснювати рефінансування через Державну іпотечну установу тощо, а в майбутньому - і пом'якшені вимоги до критеріїв та нормативів їх діяльності щодо іпотечного кредитування.

З метою виконання Прикінцевих положень Закону України „Про кредитні спілки” Держфінпослуг було закінчено перереєстрацію кредитних спілок шляхом внесення відповідної інформації до Державного реєстру фінансових установ. Протягом року Держфінпослуг здійснила реєстрацію 221 новоствореної кредитної спілки (як фінансової установи) та перереєстрацію 391 кредитної спілки. Взагалі, відповідно до Законів України „Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг” та „Про кредитні спілки”, станом

на 1 січня 2005 року Держфінпослуг видано ліцензію на провадження діяльності по залученню внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки 489 кредитним спілкам.

Кропітка і об'ємна робота була проведена в 2004 році по виявленню та внесенню до Державного реєстру фінансових установ ломбардів, яких в Україні налічується близько 400.

З метою захисту прав споживачів ломбардних послуг Держфінпослуг було розроблено проект Положення про порядок надання фінансових послуг ломбардами, який визначає перелік видів діяльності ломбардів, вимоги до ломбардів для надання фінансових послуг, вимоги до облікової та реєструючої системи ломбарду.

З метою захисту прав споживачів фінансових послуг за 2004 рік проведено 1257 перевірок небанківських кредитних установ, у тому числі 1240 - з питань дотримання законодавства про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом” (перевірено 866 кредитних спілок та 374 ломбарди), 17 тематичних перевірок (з них 5 – за запитам громадян). За результатами проведених перевірок вжиті такі заходи впливу:

- накладено 160 штрафів за недотримання вимог законодавства про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом” (106 - на кредитні спілки, 54 – на ломбарди);
- скасовано державну реєстрацію 1 кредитної спілки;
- анульовано ліцензію 1 кредитній спілці;
- зупинено дію ліцензії 1 кредитній спілці;
- видане розпорядження про усунення порушень вимог законодавства 1 кредитній спілці.

У звітних даних кредитних спілок було зафіксовано близько 460 порушень вимог законодавства, згідно з якими до кредитних спілок були застосовані відповідні заходи впливу, зокрема, 19 кредитним спілкам тимчасово зупинено дію ліцензії та двом кредитним спілкам ліцензії анульовано.

3.6. Державне регулювання діяльності недержавних пенсійних фондів та суб'єктів недержавного пенсійного забезпечення

Законом України „Про недержавне пенсійне забезпечення” на Держфінпослуг покладено завдання здійснювати державне регулювання сфери недержавного пенсійного забезпечення та нагляд за суб'єктами цієї сфери.

Основними напрямками цієї діяльності є нормативно-правове регулювання, реєстрація недержавних пенсійних фондів (НПФ) з видачею їм відповідних свідоцтв, ліцензування юридичних осіб, які будуть надавати послуги з адміністрування НПФ, здійснення аналізу діяльності всіх суб'єктів системи недержавного пенсійного забезпечення, а також контроль за дотриманням вимог законодавства НПФ та іншими суб'єктами цієї сфери.

Протягом 2004 року Держфінпослуг практично завершила розробку нормативно-правової бази функціонування суб'єктів недержавного пенсійного забезпечення відповідно до своєї компетенції. Розроблено та зареєстровано Міністерством юстиції України 25 нормативно-правових актів, необхідних для врегулювання питань створення і діяльності суб'єктів недержавного пенсійного забезпечення. Зазначені нормативно-правові акти на сьогодні повністю забезпечують умови для функціонування і розвитку НПФ та адміністраторів НПФ.

Всі нормативно-правові акти, розроблені Держфінпослуг, відповідають міжнародним стандартам у сфері недержавного пенсійного забезпечення, зокрема Директиві Європейського Парламенту та Ради № 2003/41 від 3 червня 2003 року про діяльність та нагляд за установами професійного пенсійного забезпечення.

Розроблено та затверджено Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних операцій недержавних пенсійних фондів, якими визначається рекомендований порядок застосування плану рахунків за основними операціями недержавних пенсійних фондів щодо недержавного пенсійного забезпечення, а також нормативно-правові акти щодо подання звітності та розрахунків основних фінансових показників діяльності суб'єктів недержавного пенсійного забезпечення.

Відповідно до статті 11 Закону України „Про недержавне пенсійне забезпечення” державна реєстрація НПФ та видача йому відповідного свідоцтва віднесена до компетенції Держфінпослуг. Відповідно до цього розроблено ряд нормативно-правових актів з удосконалення процедури державної реєстрації пенсійних фондів.

На виконання Указу Президента України „Про додаткові заходи щодо вдосконалення системи здійснення соціальних виплат громадянам” та відповідних доручень Кабінету Міністрів України розроблено План заходів щодо удосконалення системи захисту пенсійних активів, який затверджено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23.12.04 № 961-р.

Фахівці Держфінпослуг разом з представниками страхових компаній брали участь у розробці змін до Закону України „Про страхування” та „Про недержавне пенсійне забезпечення”, пов'язаних із залученням страховиків до системи недержавного пенсійного забезпечення.

Спільно з Міністерством праці та соціальної політики України було відпрацьовано

проект Концепції пенсійного забезпечення осіб, які працюють на роботах з шкідливими, особливо шкідливими, важкими і особливо важкими умовами праці, зайнятість в яких повний робочий день дає право на пенсію за віком на пільгових умовах, або працюють на посадах, які дають право на пенсію за вислугу років, через професійні та корпоративні пенсійні фонди. Проект Концепції взято за основу при розробці проекту Закону України „Про обов’язкове пенсійне забезпечення окремих категорій осіб через професійні та корпоративні пенсійні фонди”.

З метою формування єдиних підходів до здійснення перевірок діяльності суб’єктів недержавного пенсійного забезпечення Держфінпослуг у 2004 році розроблено проект Методичних рекомендацій щодо проведення перевірок діяльності НПФ та адміністраторів НПФ. Створена електронна база даних, яка містить відомості про діяльність усіх НПФ та адміністраторів НПФ та відомості щодо всіх проведених перевірок по кожному суб’єкту.

Проведені планові виїзні перевірки 27 суб’єктів недержавного пенсійного забезпечення, які отримали статус фінансової установи, на предмет дотримання ними вимог Закону України „Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, отриманих злочинним шляхом” та законодавства у сфері недержавного пенсійного забезпечення, в тому числі:

- 22 адміністраторів недержавних пенсійних фондів;
- 5 недержавних пенсійних фондів, які діяли до набрання чинності Законом України „Про недержавне пенсійне забезпечення” та прийняли рішення про реорганізацію в пенсійні фонди, створені відповідно до зазначеного закону.

За результатами перевірок до п’яти адміністраторів недержавних пенсійних фондів та до двох пенсійних фондів застосовано заходи впливу у вигляді накладення штрафу.

Протягом 2004 року працівники Держфінпослуг брали участь у розробці індивідуальних планів реорганізації для п’яти недержавних пенсійних фондів, які відповідно до вимог Прикінцевих положень Закону України „Про недержавне пенсійне забезпечення” своєчасно прийняли рішення про реорганізацію у пенсійні фонди, створені відповідно до вимог цього Закону.

При здійсненні нагляду за суб’єктами недержавного пенсійного забезпечення Держфінпослуг приділяє особливу увагу саме адміністраторам пенсійних фондів, зокрема процедурі їх ліцензування. Для видачі ліцензії на провадження діяльності з адміністрування недержавних пенсійних фондів в обов’язковому порядку проводяться виїзні та безвиїзні перевірки юридичних осіб, які подали документи на її отримання, в тому числі перевірки відповідності інформаційного та технічного забезпечення вимогам нормативно-правових актів Держфінпослуг. За 2004 рік здійснено перевірки 9 фінансових установ, які подали документи

для отримання ліцензії на провадження діяльності з адміністрування пенсійних фондів.

3.7 Державне регулювання фінансових послуг, що надаються фінансовими компаніями

У 2004 році набрав чинності Закон України „Про фінансово-кредитні механізми та управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю”. Цим Законом, а також відповідно до статті 21 Закону України „Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг” уповноваженим державним органом, який здійснює регулювання та нагляд за діяльністю таких небанківських установ, як управителі фондів фінансування будівництва (ФФБ) та фондів операцій з нерухомістю (ФОН), визначено Держфінпослуг.

Протягом 2004 року проводилась робота з розробки нормативно-правової бази, яка упорядкувала питання створення та діяльності управителів ФФБ та ФОН. Розроблено та зареєстровано у Міністерстві юстиції України Ліцензійні умови провадження діяльності із залучення коштів фізичних осіб - установників управління майном для фінансування об'єктів будівництва та/або здійснення операцій з нерухомістю, Положення про видачу небанківській фінансовій установі - управителю дозволу на право прийняття на себе комерційних ризиків при створенні фонду фінансування будівництва виду Б та/або дозволу на право здійснення емісії сертифікатів фонду операцій з нерухомістю, Порядок надання звітності фінансовими компаніями і юридичними особами – суб'єктами господарювання, які за своїм правовим статусом не є фінансовими установами, але мають визначену законами та нормативно-правовими актами Держфінпослуг можливість надавати окремі види фінансових послуг.

З метою забезпечення єдиного методологічного підходу до порядку ведення бухгалтерського обліку операцій управління майном, отриманим в управління за договором управління майном з юридичними та фізичними особами прийнято розпорядження Держфінпослуг „Про затвердження Методичних рекомендацій щодо ведення управителями бухгалтерського обліку коштів та майна фонду фінансування будівництва та/або фонду операцій з нерухомістю” від 07.05.04 № 533 та зміни до нього.

Для реалізації вимог пункту 4 статті 5 Закону України „Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг” щодо надання юридичними особами послуг з фінансового лізингу, порук та позик фінансовими активами Держфінпослуг розроблено та зареєстровано Міністерством юстиції України „Положення про надання окремих фінансових послуг юридичними особами – суб'єктами господарювання, які за своїм правовим статусом не є фінансовими установами” (розпорядження від 22.01.04 № 21).

Проведена робота по інвентаризації наявних в Україні довірчих товариств. Протягом 2004 року з метою перевірки дотримання довірчими товариствами вимог законодавства про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, було здійснено виїзні перевірки довірчих товариств, які за даними Держкомстату розташовані в м.Києві.

Основні дані, отримані в ході перевірок:

1. Кількість довірчих товариств за даними Держкомстату -	85
2. Здійснені виїзди на перевірки -	85
3. Кількість довірчих товариств, які не знаходяться за адресою, наданою Держкомстатом -	80
4. Кількість перевірених довірчих товариств -	5
5. З них: працюють -	4 (2 мають довірчителів)
знаходяться у стадії ліквідації -	1
6. Кількість довірчителів (осіб) -	446 328

Протягом 2004 року було проведено 3 планові інспекції фінансових компаній. За результатами інспекцій до всіх перевірених фінансових компаній було застосовано заходи впливу у вигляді накладення штрафу за порушення законодавства про фінансові послуги. Найбільш характерним є порушення десятиденного строку надання до Держфінпослуг письмового повідомлення про зміни інформації, яка міститься в реєстраційній картці, поданій для внесення фінансових компаній до Державного реєстру фінансових установ, та порушення вимог до облікової та реєструючої системи фінансових компаній.

Протягом року проведено 3 планові інспекції фінансових компаній. За їх результатами на усі три компанії було накладено штрафи за порушення вимог законодавства про фінансові послуги.

Також протягом року було здійснено 119 виїздів на планові перевірки фінансових компаній та інших юридичних осіб, що підлягають нагляду з боку департаменту, щодо дотримання ними вимог законодавства про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом. Результати виїзних перевірок свідчать про те, що за адресою, яка міститься в ЄДРПОУ, не знаходиться 100 юридичних осіб, знаходяться в стадії ліквідації 2 особи. З 17 перевірених організацій не виявлено порушень у 16, на одну юридичну особу накладено штраф у розмірі 50 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за порушення законодавства про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом.

3.8 Діяльність територіальних управлінь Держфінпослуг

З 2004 року розпочали свою діяльність територіальні управління Держфінпослуг (теруправління). Станом на 31 грудня 2004 року регіони їх діяльності розподілено таким чином:

Місце розташування теруправління	Регіон діяльності (області)
1. м. Київ	Київська, Житомирська, Черкаська та Чернігівська та м. Київ
2. м. Дніпропетровськ	Дніпропетровська, Запорізька та Кіровоградська
3. м. Донецьк	Донецька та Луганська
4. м. Львів	Львівська, Закарпатська та Волинська
5. м. Одеса	Одеська, Херсонська та Миколаївська
6. м. Сімферополь	Автономна Республіка Крим та м. Севастополь
7. м. Тернопіль	Тернопільська, Чернівецька, Івано-Франківська, Хмельницька, Вінницька та Рівненська
8. м. Харків	Харківська, Сумська та Полтавська

У ході здійснення нагляду за діяльністю небанківських фінансових установ у регіонах теруправління проводили перевірки фінансових установ та при виявленні порушень застосовували до них відповідні заходи впливу у порядку, визначеному законодавством.

З метою забезпечення взаємодії Держфінпослуг з місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, правоохоронними та іншими органами державної влади з питань розвитку ринків фінансових послуг у регіонах територіальні управління Держфінпослуг тісно співпрацювали з обласними держадміністраціями, організували спільні наради з питань функціонування суб'єктів ринків фінансових послуг, брали участь робочих групах по реалізації регіональних програм, співпрацювали з облдержадміністраціями щодо спільних прийомів громадян та розглядів звернень громадян.

Налагоджена також співпраця тер управлінь з територіальними підрозділами Антимонопольного комітету України, Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку, обласними управліннями статистики та податковою адміністрацією.

Протягом 2004 року працівниками територіальних управлінь було проведено 1638 перевірок фінансових установ, які займаються наданням фінансових послуг у відповідному регіоні, а також інвентаризація за статистичними даними кредитних спілок, ломбардів та установ фінансового лізингу (таблиця 10).

За результатами проведення перевірок виявлено порушення законодавства щодо надання фінансових послуг. Найбільш часто виявлені порушення стосуються:

- порядку формування, розміщення та обліку страхових резервів з видів страхування, інших, ніж страхування життя;
- порядку провадження діяльності страховими посередниками;
- порядку здійснення страхової діяльності відокремленими підрозділами страховиків
- вимог до організації фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу в частині відсутності посадової інструкції особи, відповідальної за проведення фінансового моніторингу.

Враховуючи, що в регіонах мало підготовлених фахівців з питань діяльності ринків фінансових послуг, значна увага у 2004 році значна увага приділялась навчанню та підвищенню кваліфікації працівників територіальних управлінь. Вони проходили підвищення кваліфікації в наглядних департаментах Держфінпослуг, а також у територіальному управлінні Київської, Житомирської, Черкаської та Чернігівської областей та м. Києва, в ряді навчальних семінарів.

Таблиця 10.

Кількість перевірок, здійснених територіальними управліннями у 2004 році.

Теруправління Держфінпослуг	Перевірки страхових організацій	Перевірки кредитних установ	Перевірки інших фінансових установ	Всього
Київської, Житомирської, Черкаської та Чернігівської областей та м. Києва	47	-	-	47
Дніпропетровської, Запорізької та Кіровоградської областей	84	91	92	267
Донецької та Луганської областей	71	228	9	308
Львівської, Закарпатської та Волинської областей	67	-	163	230
Одеської, Херсонської та Миколаївської областей	55	131	10	196
Автономної Республіки Крим та м. Севастополь	27	90	-	117
Тернопільської, Чернівецької, Івано-Франківської, Хмельницької, Вінницької та Рівненської областей	27	191	10	228
Харківської, Полтавської та Сумської областей	38	200	7	245
Всього	416	931	291	1638

3.9. Захист прав споживачів фінансових послуг

Захист прав споживачів фінансових послуг є одним з основних завдань Держфінпослуг, яке вона реалізує як через розробку і прийняття відповідних нормативно-правових актів, так і шляхом проведення перевірок діяльності фінансових установ і застосування за їх результатами в межах своїх повноважень заходів впливу з метою запобігання і припинення порушень законодавства на ринку фінансових послуг.

У 2004 році за результатами проведених перевірок фінансових установ Держфінпослуг застосовано 962 заходів впливу до установ та їх керівників. Із загальної кількості застосованих заходів впливу більшість становили розпорядження (приписи), що зобов'язували фінансові установи вжити заходів для усунення виявлених порушень — 691 (71,8% від загальної кількості заходів впливу). 21,8% від загальної кількості заходів впливу складали прийняті постанови про накладення на суб'єктів нагляду штрафів, в тому числі за невиконання ними вимог законодавства України про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом (210 постанов).

Держфінпослуг прийняте 61 рішення про тимчасове зупинення (обмеження) або анулювання (відкликання) ліцензій на здійснення діяльності з надання фінансових послуг або про виключення суб'єктів нагляду з відповідних державних реєстрів (6,4% від загальної кількості заходів впливу).

Наведені дані свідчать про подальше становлення Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України у 2004 році як органу, покликаного здійснювати нагляд за діяльністю на ринках фінансових послуг, та ширше використання нею наданих їй можливостей для запобігання і припинення порушень законодавства на цих ринках.

Діяльність Держфінпослуг у 2004 році була спрямована, зокрема, на створення такої системи, яка унеможливила б зловживання пенсійними коштами та запобігала їх нецільовому використанню. По-перше, це стосується видачі юридичним особам, які планують надавати послуги з адміністрування пенсійних фондів, ліцензій на право здійснення такої діяльності.

Створення повноцінної системи недержавного пенсійного забезпечення та захист прав споживачів послуг, окрім формування належних правових, економічних та інституційних умов для розвитку суб'єктів недержавного пенсійного забезпечення, передбачає проведення роз'яснювальної роботи серед населення з метою підвищення рівня його обізнаності. З цією метою працівники Держфінпослуг протягом 2004 року брали участь у 9 випусках телевізійної програми „Пенсійна реформа: крок за кроком”. За сприянням Компанії ПАДКО розроблені сюжети рекламних роликів („Контроль за діяльністю недержавних пенсійних фондів”,

„Можливість накопичення грошей на додаткову пенсію через недержавні пенсійні фонди”) для показу по телебаченню.

Держфінпослуг розглянула та надала відповіді на 241 звернення громадян та на 19 запитів народних депутатів України щодо звернень громадян з питань діяльності на страховому ринку.

Надано 66 відповідей за запитами небанківських кредитних установ. Розглянуто 79 звернень громадян щодо захисту їх інтересів з питань діяльності небанківських кредитних установ та надані відповіді на них. За зверненнями громадян проведено 3 тематичні перевірки діяльності небанківських кредитних установ.

Всього протягом 2004 року в Держфінпослуг опрацьовано 735 звернень. З них: 13 – від Адміністрації Президента України, 23 – від Кабінету Міністрів України, 8 – від Верховної Ради України, 211 – від інших центральних органів виконавчої влади, 480 – безпосередньо від громадян. На особистому прийомі побувало 34 громадянина.

Протягом року було проведено 10 засідань апеляційної комісії Держфінпослуг, на яких розглянуто 19 скарг фінансових установ, в тому числі недержавних пенсійних фондів – 3, страхових установ – 14, фінансових компаній – 1, кредитних установ – 1 скаргу. Під час розгляду скарг апеляційною комісією було прийнято 9 рішень щодо скасування рішень директорів наглядових департаментів, з них 6 рішень щодо штрафів та 3 рішення стосовно приписів.

Крім цього, з метою вдосконалення механізму застосування заходів впливу та їх оскарження Держфінпослуг у 2004 році була розроблена нова редакція Положення про застосування Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України заходів впливу, затверджена розпорядженням Держфінпослуг від 17 вересня 2004 р. № 2384, та Порядок підготовки матеріалів для розгляду скарг на рішення директорів департаментів та голів територіальних управлінь про застосування заходів впливу в адміністративному порядку, затверджений наказом Голови Держфінпослуг від 15.03.04 № 38.

3.10. Діяльність у сфері фінансового моніторингу

На виконання пункту VIII Заходів щодо усунення причин та умов, які сприяють злочинним проявам і корупції, затверджених Указом Президента України від 09.02.04 № 175/2004, Держфінпослуг підготувала пропозиції щодо унеможливлення використання страхової системи для ухилень від оподаткування, розмивання активів підприємств, відмивання коштів та їх виведення за кордон.

З метою перевірки стану дотримання фінансовими установами вимог чинного законодавства України з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів,

одержаних злочинним шляхом, у 2004 році проведено перевірки 1724 фінансових установ, а саме:

- страхових компаній та їх філій – 645 (застосовано 60 штрафних санкцій, 44 розпорядження про усунення порушень);
- кредитних установ та ломбардів - 1240 (застосовано 160 штрафних санкцій);
- фінансових компаній – 141 (застосовано 1 штрафну санкцію);
- установ недержавного пенсійного забезпечення – 25, з них:
 - адміністраторів недержавних пенсійних фондів – 22 (застосовано 3 штрафні санкції);
 - недержавних пенсійних фондів – 5 (застосовано 2 штрафні санкції).

Діяльність Держфінпослуг в сфері фінансового моніторингу відбувається у взаємодії з Держфінмоніторингом, НБУ, Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку, іншими органами державної влади. Рівні цієї взаємодії визначалися поточними потребами та включали участь у спільних робочих групах, обмін інформацією, досвідом, погодження спільних нормативних актів, виявлення тенденцій та нових схем „відмивання” коштів. Держфінпослуг уклала Угоду з Держфінмоніторингом „Про загальні засади співробітництва між Державним департаментом фінансового моніторингу та Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України.

Продовжувався процес створення Єдиної державної інформаційної системи у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів і фінансуванню тероризму. Працівники Держфінпослуг брали участь у засіданнях робочої групи щодо створення Єдиної державної інформаційної системи у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму. Погоджено та забезпечується виконання Календарного плану спільних дій по створенню функціональної підсистеми.

3.11. Діяльність Держфінпослуг по взаємодії з засобами масової інформації та зв'язках з громадськістю

Протягом 2004 року Держфінпослуг співпрацювала більш ніж із 90 друкованими засобами масової інформації, телеканалами, інформаційними агенціями, прес-службами органів виконавчої влади, громадськими організаціями. Опрацьовано понад 800 запитів від журналістів. За рік було проведено 5 прес-конференцій:

- 10 лютого – прес-конференція в зв'язку з прийняттям постанови Кабінету Міністрів України від 4 лютого 2004 р. №124 „Про затвердження Порядку та вимог щодо здійснення перестраховання у

страховика (перестраховика) нерезидента”;

- 13 травня – прес-конференція на тему „Про виконання Держфінпослуг Указу Президента України „Про систему заходів щодо усунення причин та умов, які сприяють злочинним проявам і корупції”;
- 4 червня – прес-конференція з нагоди Дня журналіста;
- 12 листопада – прес-конференція з питань регулювання недержавних пенсійних фондів та в зв’язку з врученням перших трьох ліцензій на провадження діяльності з адміністрування пенсійних фондів;
- 23 грудня – прес-конференція з питань забезпечення реалізації вимог Закону України „Про обов’язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів”.

Відповідно до розпорядження Держфінпослуг від 27.01.04 № 26 були укладені договори про співпрацю з фінансово-економічним тижневиком „Україна-Бізнес”, фінансово-економічним тижневиком „ІнвестГазета” та тижневиком Пенсійного фонду України „Пенсійний кур’єр”, які прирівняні до офіційних друкованих видань Держфінпослуг. Проекти нормативно-правових актів, методичних роз’яснень, інформаційних листів публікувалися у фінансово-економічному тижневику „Україна-Бізнес”. Також на сторінках тижневика регулярно висвітлювалися аспекти діяльності Держфінпослуг у вигляді профільних аналітичних матеріалів та коментарів фахівців Держфінпослуг. Після кожного засідання Комісії до видань, прирівняних до офіційних, надсилалися матеріали для опублікування.

Видання також надавали інформаційну підтримку Держфінпослуг шляхом випуску тематичних буклетів.

Фінансово-економічний тижневик „ІнвестГазета” так само як і «Україна-Бізнес» регулярно отримує матеріали для публікацій після кожного засідання Комісії. Держфінпослуг постійно забезпечує видання інформацією про свою діяльність, роз’ясненнями з питань, що відносяться до компетенції регулятора, що знаходиться своє відображення у друкованих публікаціях. Крім того, на стрічці новин електронної версії оперативно проводиться інформування читачів щодо повідомлень Держфінпослуг.

Крім зазначених вище видань, Держфінпослуг співпрацювала на регулярній основі протягом року з журналом „Страхова справа” та інформаційно-аналітичним бюлетенем „Фінансовий ринок України”. Специфіка останнього полягає в тому, що він публікує методичні та рекомендаційні матеріали щодо роботи на фінансових ринках України.

Розділ IV. Співробітництво з міжнародними організаціями, державними органами і неурядовими організаціями іноземних держав

У 2004 році з метою інтеграції в світовий ринки фінансових послуг, створення системи нагляду відповідно до світових стандартів Держфінпослуг активно налагоджувала зв'язки з міжнародними організаціями, державними органами та неурядовими організаціями іноземних держав. Для розробки ефективних механізмів регулювання ринків фінансових послуг Комісія отримувала міжнародну технічну допомогу від міжнародних донорських організацій. Відбувалося також активне встановлення та налагодження міжнародних контактів з міжнародними організаціями, сфера діяльності яких стосується розвитку фінансових ринків, з регуляторами ринків небанківських фінансових послуг інших країн та з учасниками ринків фінансових послуг.

Представники Держфінпослуг брали участь в семінарах, форумах, конференціях, стажуваннях, програмах обміну досвідом, „круглих столах”, пов'язаних з питаннями регулювання ринків фінансових послуг, які проводилися за підтримки міжнародних організацій в Україні та за її межами, отримувала консультації від іноземних експертів.

4.1 Співпраця з органами регулювання та нагляду іноземних країн

Протягом року відбувалася активна співпраця Держфінпослуг з органами регулювання та нагляду за ринками фінансових послуг іноземних країн.

За участю представників Суперінтенданта з питань фінансових установ Канади (OSFI) було проведено ряд круглих столів, семінарів з питань обміну досвідом регулювання ринків фінансових послуг Канади та України. Обговорювалися питання співпраці між регуляторами та обміну інформацією. В заходах, що відбувалися в рамках візиту місії OSFI, взяли участь представники Національного банку України, представники Верховної Ради України, Світового банку та Мінекономіки. Більше 10 працівників Держфінпослуг пройшли навчання в Канаді, під час якого ознайомилися з організацією діяльності канадського регулятора ринків фінансових послуг, взяли участь в семінарах та зустрілися з представниками ряду фінансових установ в Оттаві. Набуті знання застосовуються як для реформування діяльності фінансових установ України, основних правил їх регулювання на законодавчому і процедурному рівнях, так і для удосконалення структури та організаційно-штатної структури Держфінпослуг.

Досягнуто домовленостей щодо розробки та підписання двосторонньої Угоди про співпрацю між Федеральною установою нагляду за фінансовими послугами Німеччини BaFin та

Держфінпослуг. Угода передбачає обмін досвідом регулювання та нагляду за страховим ринком, вивчення досвіду створення єдиного наглядового органу в Німеччині, фінансування та особливості діяльності протягом перших двох років існування, проведення кадрової політики органу нагляду, розвиток співробітництва у сфері навчання та підвищення кваліфікації працівників Держфінпослуг та проведення спільних навчальних програм. На даний час проект Угоди розроблено та погоджено з німецькою стороною.

Налагоджене співробітництво з Польською Комісією нагляду за страхуванням та пенсійними фондами., яке постійно підтримується і розширюється. Досягнуто домовленостей щодо налагодження та розвитку співробітництва з питань обміну досвідом регулювання та нагляду за ринками страхування обох країн і підготовки Меморандуму про співробітництво між Держфінпослуг та Польською Комісією нагляду за страхуванням та пенсійними фондами. Під час роботи Міжнародного Ялтинського Форуму учасників страхового ринку у вересні 2004 року згаданий вище Меморандум був підписаний.

Активно співпрацює Держфінпослуг з Польською Кооперативною Ощадно-Кредитною Касою (Крайова Каса) в рамках підписаної у червні 2004 року Угоди про з чітко визначеними конкретними напрямками та формами співробітництва. Угодою про співробітництво передбачено побудову ефективної системи регулювання і нагляду за кредитними спілками в Україні з врахуванням досвіду Польщі та європейських стандартів, вироблення та проведення цілісної моделі розвитку кредитних спілок в Україні та вироблення і налагодження узгодженої політики сторін у взаємовідносинах з органами, які регулюють діяльність кредитних спілок інших країн, та з Світовою Радою Кредитних Спілок (WOCCU).

Протягом року відбувався постійний обмін інформацією щодо законодавчого регулювання страхування та щодо діяльності окремих страхових компаній з Федеральною службою страхового нагляду Російської Федерації, Агентством Республіки Казахстан з регулювання та нагляду фінансового ринку і фінансових організацій та Комісією страхового нагляду Республіки Литва.

4.2 Членство в міжнародних організаціях

З 2003 року Держфінпослуг набула членства в Міжнародній асоціації органів нагляду за страховою діяльністю. Основною метою IAIS є розробка стандартів регулювання страхової діяльності. Держфінпослуг при розробці будь-якого нормативного акта в сфері страхування використовуються згадані стандарти. Зокрема, було використано стандарти щодо капіталу страховиків, корпоративного управління, перестраховання, режиму боротьби з відмиванням грошей тощо.

В грудні 2004 року Держфінпослуг було здійснено оцінку законодавства України на відповідність „Основним принципам нагляду за страховою діяльністю”, які були розроблені IAIS. Результати були направлені в офіс IAIS з метою проведення відповідних семінарів експертів IAIS для співробітників Держфінпослуг. На підставі модельного меморандуму про співробітництво між органами страхового нагляду, який розроблений IAIS, підготовлено та підписано Меморандум про взаєморозуміння між Держфінпослуг та Польською Комісією нагляду за страхуванням та пенсійними фондами.

Завдяки членству в IAIS Держфінпослуг отримано доступ до бази даних страхових компаній, які зареєстровані регуляторами - членами IAIS. База даних IAIS містить також основні положення страхового законодавства країн-членів IAIS. Крім того, представники Держфінпослуг отримали можливість брати участь у семінарах з питань страхового нагляду. Представники Держфінпослуг у травні 2004 року відвідали семінари у Канаді, Швейцарії, конференцію в Йорданії.

Також членство в IAIS надало можливість Держфінпослуг налагодити тісні контакти з іноземними регуляторами та менеджерами відомих страхових компаній. При розробці більшості документів у сфері страхової діяльності фахівці Держфінпослуг зверталися до міжнародних експертів, співробітників страхових компаній, працівників іноземних регуляторів з метою вивчення кращого світового досвіду та отримання експертної оцінки проектів нормативно - правових актів.

В майбутньому після розробки власної системи пруденційного нагляду за страховим сектором Держфінпослуг планується брати активну участь у розробці міжнародних стандартів у рамках IAIS.

В липні 2004 року відбулася зустріч керівництва Держфінпослуг з делегацією Світової ради кредитних спілок WOCCU. Під час зустрічі було представлено діяльність Комісії в частині здійснення регулювання і нагляду за кредитними спілками та діяльність Ради, обговорено питання налагодження робочих стосунків для обміну досвідом у сфері розвитку кредитних спілок та вивчення можливостей організації навчальних поїздок до США представників Держфінпослуг та кредитних спілок, залучення представників Держфінпослуг до участі в міжнародних заходах, що організуються WOCCU.

У 2004 році Держфінпослуг стала також членом Міжнародної організації органів пенсійного нагляду (IOPS).

Основним призначенням нової організації є встановлення і запровадження у міжнародну практику загальних стандартів нагляду та регулювання у сфері пенсійного забезпечення,

сприяння міжнародному співробітництву з питань пенсійного нагляду, зміцнення міжнародних зв'язків між органами пенсійного регулювання та нагляду з іншими зацікавленими сторонами, у тому числі органами, особами, які займаються розробкою політичних заходів, дослідницькою роботою, а також суб'єктами приватного сектору, зацікавленими у розвитку пенсійного нагляду.

4.3 Співпраця в рамках проектів технічної допомоги

Відповідно до Закону України “Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг” метою державного регулювання ринків фінансових послуг є, в тому числі і, запровадження міжнародно визнаних правил розвитку ринків фінансових послуг, а також сприяння інтеграції в європейський та світовий ринки фінансових послуг.

Світовий досвід, висококваліфіковані консультації та ресурси, що отримуються комісією в рамках міжнародної технічної допомоги, сприяють підвищенню рівня компетентності та професіоналізму працівників Держфінпослуг, прискоренню інтеграції в світові фінансові ринки та структурним змінам в економіці.

Вагому підтримку Комісії у її становленні як незалежного регулятивного органу надає Світовий банк. У проектах Світового банку питання становлення та розвитку небанківських фінансових установ приділяється особлива увага, зокрема, реформуванню та розвитку ринків фінансових послуг України у процесі проведення переговорів щодо Програмної системної позики II як одного з напрямів кредитної діяльності банку.

Особливо важливими та актуальними для розвитку фінансового сектору України є Проект розширення доступу до ринків фінансових послуг та Проект запровадження пенсійної реформи в Україні, реалізація яких передбачається у рамках Стратегії допомоги Україні на 2004 – 2007 роки. За результатами переговорів, що проводились з представниками Світового банку, вирішено питання залучення Держфінпослуг до реалізації зазначених проектів.

В рамках реалізації проекту “Розширення доступу до ринків фінансових послуг” Держфінпослуг отримує допомогу з боку Світового банку за такими компонентами:

- технічна допомога Державній комісії з регулювання ринків фінансових послуг;
- розвиток системи кооперативного кредитування;
- розвиток фінансового лізингу.

В рамках реалізації Проекту „Підвищення кваліфікації персоналу” відбулися навчальні заходи, що включали ознайомлення працівників Держфінпослуг з найкращою міжнародною практикою здійснення регулювання і нагляду за діяльністю ринків фінансових послуг і ведення

бізнесу з надання небанківських фінансових послуг на більш розвинених ринках.

За сприяння експертів Світового банку підготовлені пропозиції до Концепції проекту за напрямком “Кооперативне кредитування”, пропозиції до Концепції проекту за напрямком “Фінансовий лізинг”.

Одним з напрямків співпраці зі Світовим банком при підготовці третього траншу Програмної Системної Позики (ПСП III) є побудова ефективної системи регулювання фінансових ринків України, інституційної та фінансової незалежності органів регулювання та нагляду. Серед умов Світового банку щодо надання третього траншу позики є встановлення незалежності та забезпечення адекватного фінансування регуляторів ринків фінансових послуг.

Спільно з Національним банком України Держфінпослуг приймала участь в розробленні спеціального законодавства, яке регулюватиме питання довірчого управління фінансовими активами. Зокрема, залучено групу консультантів з відповідним досвідом та кваліфікацією для розроблення та юридичного супроводження базового проекту Закону України “Про довірче управління майном”.

Основним завданням Проекту „Впровадження пенсійної реформи в Україні”, в ході якого здійснювалася співпраця та надання технічної допомоги Держфінпослуг, є розвиток спроможності Одержувача впроваджувати фундаментальну пенсійну реформу, зокрема, шляхом зміцнення організаційно-технічного потенціалу чинних і нещодавно утворених установ, які управляють різними частинами пенсійної системи, і завдяки цьому досягти синергетичного ефекту в установах, які управляють іншими складовими системи соціального страхування, що сприятиме досягненню ширшої кінцевої мети – запровадження сучасної та ефективної системи управління соціальним страхуванням, введення в дію накопичувальних рівнів пенсійної системи, які будуть раціонально функціонувати в інтересах учасників, вдосконалення системи надання пенсій та інших видів соціального страхування. З метою підтримки Держфінпослуг були залучені консультанти з наступних питань:

- бухгалтерського обліку діяльності недержавних пенсійних фондів та аудиту суб’єктів недержавного пенсійного забезпечення в частині здійснення ними діяльності з недержавного пенсійного забезпечення;
- методологічного забезпечення оцінки вартості активів недержавних пенсійних фондів;
- інформаційної підтримки (PR) запровадження недержавного пенсійного забезпечення та розвитку наглядової діяльності в цій сфері;
- реорганізації/ліквідації недержавних пенсійних фондів.

Співпраця з Агентством міжнародного розвитку США / Проектом “Впровадження пенсійної реформи в Україні” (реалізується компанією ПАДКО)

Згідно з Угодою між Урядом України і Урядом Сполучених Штатів Америки про гуманітарне і техніко-економічне співробітництво від 07.05.92 Сполученими Штатами Америки здійснюється допомога Уряду України у реформуванні державної солідарної пенсійної системи та підтримка запровадження в Україні недержавного пенсійного забезпечення. В рамках співробітництва з Проектом Держфінпослуг протягом 2004 року прийнято участь у створенні та удосконаленні нормативно-правової бази з питань недержавного пенсійного забезпечення.

Проектом організовувались та проводились навчальних семінари, конференції, семінарів з питань пенсійної реформи та діяльності регулятора фінансових установ у сфері недержавного пенсійного забезпечення.

З боку Проекту постійно надавалась допомога у впровадженні інформаційних технологій; організовувались та фінансувались поїздки до інших країн з метою вивчення міжнародного досвіду. Проект здійснив суттєву допомогу в забезпеченні навчально-методичною літературою фахівців Держфінпослуг.

В рамках співробітництва з польським Центром суспільно - економічних досліджень (CASE), Варшава реалізується "Програма технічної допомоги для розвитку страхового нагляду в Україні". Програмою передбачено надання консультативної та експертної допомоги Держфінпослуг у створенні сприятливих умов для розвитку ринку страхування (стандарти платоспроможності страхових компаній, процедури ліквідації страхових компаній, звітності страхових компаній та здійснення контролю за їх діяльністю) та проведення навчань для працівників Держфінпослуг.

У березні 2004 року було започатковано проект Канадського Агентства Міжнародного розвитку „Програма Зміцнення Кредитних Спілок України”, бенефіціаром якого виступила Держфінпослуг. Протягом початкового етапу виконання Програми відбувалося вивчення та аналіз стану розвитку кредитних спілок в Україні та законодавчого регулювання їх діяльності. З метою підвищення інституційної спроможності Держфінпослуг канадськими партнерами було передано комп’ютерне обладнання для територіальних управлінь.

В 2004 році продовжувалось співробітництво з Німецьким Союзом Страховиків (GDV), з Представництвом Мюнхенського Перестраховального Товариства в Москві та з Головним офісом Мюнх Рє в Мюнхені, страховими компаніями ALICO AIG Life та AIG. Відбувся постійний обмін інформацією, зокрема, фахівцями Мюнх Рє надавалась експертна оцінка проекту Методики формування резервів страхування життя та в рамках проведення

міжнародних конференцій, форумів відбувалися робочі зустрічі Голови Держфінпослуг з представниками Мюнх Рє.

Розділ V. План роботи на 2005 рік

У 2005 році Держфінпослуг здійснюватиме діяльність з державного регулювання та розвитку ринків фінансових послуг відповідно до Програми діяльності Кабінету Міністрів України «Назустріч людям». Держфінпослуг визначила 5 найактуальніших завдань для вирішення у 2005 році:

1. Підвищення рівня доступу громадян до фінансових послуг, що надаються недержавними пенсійними фондами, кредитними спілками, лізинговими, факторинговими компаніями та іншими фінансовими інституціями.

2. Сприяння розвитку надійного та прозорого ринку небанківських фінансових послуг та підвищення довіри споживачів фінансових послуг як головних інвесторів небанківської системи.

3. Підвищення фінансової стійкості ринків фінансових послуг за рахунок ефективного державного регулювання та нагляду за діяльністю небанківських фінансових установ.

4. Запровадження страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів.

5. Сприяння розвитку системи недержавного пенсійного забезпечення.

Держфінпослуг визначена головним виконавцем за 14 механізмами (заходами) виконання завдань Плану заходів, спрямованих на реалізацію Програми діяльності Кабінету Міністрів України «Назустріч людям».

Планом роботи Держфінпослуг на 2005 рік передбачена розробка 28 власних нормативно-правових актів, підготовка законопроектів стосовно внесення змін до законів України «Про оподаткування прибутку підприємств» (щодо оподаткування страховиків), «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг», «Про недержавне пенсійне забезпечення» (щодо врегулювання питання реєстрації недержавних пенсійних фондів, удосконалення системи захисту пенсійних активів), «Про податок на додану вартість» (щодо оподаткування послуг з адміністрування пенсійних активів), «Про страхування» (нова редакція закону), двох проектів постанов Кабінету Міністрів України та проекту Указу Президента України.

Додаток

Перелік нормативно-правових актів, прийнятих Держфінпослуг у 2004 році

№ з/п	№ і дата розпорядження	Нормативно-правові акти, прийняті Держфінпослуг у 2004 році	Державний реєстраційний номер
<i>У сфері регулювання ринку страхових послуг</i>			
1.	№24 від 27.01.04	Про затвердження Методики із формування резервів із страхування життя	№198/8797 від 16.02.04
2.	№39 від 03.02.04	Про затвердження Положення про порядок складання та подання фінансової звітності і звітних даних страховиків	№ 517/9116 від 23.04.04
3.	258 від 30.03.04	Про погодження проекту Указу Президента України „Про запобігання та протидію використанню страхової системи для ухилення від оподаткування, розмивання активів підприємств, „відмивання” коштів та їх виведення за кордон	
4.	273 від 04.06.04	Про погодження проекту постанови Кабінету Міністрів України “Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо забезпечення контролю за наявністю страхових сертифікатів “Зелена Картка”	Постанова КМУ № 962 від 28.07.04
5.	№913 від 04.06.04	Про затвердження Положення про особливості забезпечення правонаступництва за укладеними договорами страхування у разі реорганізації страховиків	№ 776/9375 від 23.06.04
6.	№914 від 04.06.04	Про затвердження Порядку надання страховиками (цедентами, перестраховальниками) інформації про укладені договори перестраховування із страховиками (перестраховиками) нерезидентами до Держфінпослуг	№ 777/9376 від 23.06. 04
7.	№1224 від 24.06.04	Щодо порядку внесення інформації про страховиків до Державного реєстру фінансових установ	№ 999/9598 від 10.08.04
8.	1437 від 02.07.04	Про погодження проекту Закону України Про внесення змін до Закону України „Про страхування” у зв’язку із прийняттям Закону України “Про недержавне пенсійне забезпечення”	
9.	1963 від 05.08.04	Про погодження проекту змін до Постанови Верховної Ради України „Про порядок введення в дію Закону України „Про страхування” від 7 березня 1996 року № 86/96-ВР	
10.	2533 від 12.10.04	Про погодження проекту постанови КМУ ”Про внесення змін до постанови КМУ від 28.01.97 №79 та від 17.09.97 № 1021 (стосовно порядку надання медичної допомоги іноземним громадянам, які тимчасово перебувають на території України)	
11.	№2658 від 26.10.04	Про погодження проекту постанови Кабінету Міністрів України „Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 18 грудня 1996 р. № 1523 та визнання такою, що втратила чинність, постанови Кабінету Міністрів України від 29 квітня 1999 р. № 747 (стосовно провадження діяльності страховими посередниками)	
12.	№2875 від 26.11.04	Про затвердження Правил розміщення страхових резервів із страхування життя	№ 1626/10225 від 22.12.04

13.	№2883 від 03.10.04	Про затвердження Положення про порядок, умови видачі та розміри кредитів страхувальникам, які уклали договори страхування життя	№ 1615/10214 від 21.12.04
14.	№2885 від 03.12.04	Про затвердження вимог до рейтингів фінансової надійності (стійкості) страховиків та перестраховиків-нерезидентів	№ 1627/10226 від 23.12.04
15.	№3099 від 16.12.04	Про затвердження розміру базового страхового платежу за договором обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів	№ 1619/10218 від 21.12.04
16.	№3104 від 17.12.04	Про затвердження Правил формування, обліку та розміщення технічних резервів за видами страхування, іншими ніж страхування життя	№19/10299 від 10.01.05
17.	№3178 від 23.12.04	Про затвердження Ліцензійних умов провадження обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів	№ 1654/10253 від 27.12.04
18.	№3197 від 28.12.04	Про затвердження Положення про порядок та умови ведення страховиками персоніфікованого (індивідуального) обліку договорів страхування життя	№194/10474 від 09.02.04
19.	3200 від 28.10.04	Про погодження проекту розпорядження Кабінету Міністрів України „Про схвалення Концепції розвитку страхового ринку України до 2010 року”	
20.	№3259 від 30.12.04	Про затвердження Методики визначення звичайної ціни страхового тарифу	№ 53/10333 від 30.12.04
21.	3260 від 30.12.04	Про погодження проекту постанови Кабінету Міністрів України ”Про скасування постанови Кабінету Міністрів України від 15 жовтня 2003 р. № 1640” (Про затвердження вимог до рейтингів фінансової надійності (стійкості) страховиків та перестраховиків-нерезидентів)	
22.	3262 від 30.12.04	Про погодження проекту постанови Кабінету Міністрів України “Про затвердження Порядку вирахування страхового відшкодування утриманцям у зв'язку із смертю годувальника в результаті дорожньо-транспортної пригоди”	
<i>У сфері регулювання діяльності кредитних спілок та ломбардів</i>			
23.	№7 від 16.01.04	Про затвердження Положення про критерії та фінансові нормативи діяльності кредитних спілок та об'єднаних кредитних спілок	№ 148/8747 від 03.02.04
24.	№984 від 15.06.04	Про затвердження змін до Порядку складання та подання звітності кредитними спілками та об'єднаними кредитними спілками до Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України	№ 818/9417 від 02.07.04
25.	№1099 від 22.06.04	Про затвердження Положення про порядок внесення інформації про кредитні спілки до Державного реєстру фінансових установ та скасування розпорядження Держфінпослуг від 11.11.03 № 115	№ 847/9446 від 07.07.04
26.	№1658 від 20.07.04	Про внесення змін до розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України” Про затвердження Положення про порядок внесення інформації про ломбарди до Державного реєстру фінансових установ” від 18.12.2003 № 170	№ 949/9548 від 30.07.04.

27.	№2711 від 29.10.04	Про внесення змін до Положення про порядок внесення інформації про ломбарди до Державного реєстру фінансових установ	№ 1414/10013 від 05.11.04
28.	№2739 від 04.11.04	Про затвердження переліку державних цінних паперів, які можуть придбавати кредитні спілки та об'єднані кредитні спілки	№ 1444/10043 від 12.11.04
29.	№2740 від 04.11.04	Про затвердження Порядку складання та подання звітності ломбардами до Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України	№ 1482/10081 від 23.11.04
30.	3199 від 28.12.04	Про погодження проекту Закону України "Про внесення змін до Закону України "Про кредитні спілки"	
У сфері недержавного пенсійного забезпечення			
31.	№129 від 04.03.04	Про затвердження Кваліфікаційного мінімуму для осіб, які претендують на право здійснення функцій з адміністрування недержавних пенсійних фондів	№ 566/9165 від 05.05.04
32.	№130 від 04.03.04	Про затвердження Кваліфікаційного мінімуму для осіб, які претендують на обіймання посади члена ради НДФ	№ 565/9164 від 05.05.04
33.	№183 від 18.03.04	Про затвердження Порядку прийняття Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України рішення за порядком денним зборів засновників недержавного пенсійного фонду, які не відбулися	№ 681/9280 від 28.05.04
34.	№481 від 29.04.04	Про внесення змін до Положення про порядок реєстрації недержавних пенсійних фондів	№636/9235 від 21.05.04
35.	№1100 від 22.06.04	Про затвердження Положення про подання адміністратором недержавного пенсійного фонду звітності з недержавного пенсійного забезпечення	№ 898/9497 від 19.07.04
36.	№1101 від 22.06.04	Про затвердження Вимог до технічного забезпечення та інформаційних систем для ведення персоніфікованого обліку учасників недержавного пенсійного фонду	№ 855/9454 від 08.07.04
37.	№1102 від 22.06.04	Про затвердження граничних тарифів на оплату послуг з адміністрування недержавного пенсійного фонду	№ 871/9470 від 12.07.04
38.	№1660 від 20.07.04	Про затвердження Положення про провадження діяльності з адміністрування недержавного пенсійного фонду	№ 990/9589 від 06.08.04
39.	№1729 від 22.07.04	Про встановлення плати за реєстрацію документів недержавних пенсійних фондів	№972/9571 від 05.08.04
40.	№2080 від 17.08.04	Про затвердження Положення про реєстрацію статутів недержавних пенсійних фондів та пенсійних схем	№ 1050/9649 від 26.08.04
41.	№2263 від 03.09.04	Про затвердження Порядку тимчасового призначення Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України адміністратора недержавних пенсійних фондів	№ 1188/9787 від 20.09.04
42.	№2534 від 12.10.04	Про затвердження Положення про внесення інформації про недержавні пенсійні фонди до Державного реєстру фінансових установ	№1399/9998 від 01.11.04
43.	№3100 від 16.12.04	Про затвердження Положення про оприлюднення інформації про діяльність недержавного пенсійного фонду	№ 1672/10271 від 30.12.04
44.	№3101 від 16.12.04	Про затвердження Порядку нарахування та сплати пені адміністратором пенсійного фонду учаснику пенсійного фонду	№ 1670/10269 від 30.12.04

У сфері регулювання діяльності фінансових компаній			
45.	№21 від 22.01.04	Про затвердження Положення про надання окремих фінансових послуг юридичними особами – суб'єктами господарювання, які за своїм правовим статусом не є фінансовими установами	№ 492/9091 від 16.04.04
46.	№27 від 27.01.04	Про затвердження Тимчасового порядку надання звітності фінансовими компаніями і юридичними особами – суб'єктами господарювання, які за своїм правовим статусом не є фінансовими установами, але мають визначену законами та нормативно-правовими актами Держфінпослуг можливість надавати окремі види фінансових послуг	№ 431/9030 від 16.04.04
47.	№1225 від 24.06.04	Про затвердження Ліцензійних умов провадження діяльності по залученню коштів фізичних осіб – установників управління майном для фінансування об'єктів будівництва та/або здійснення операцій з нерухомістю	№ 927/9526 від 27.07.04
48.	№1866 від 29.07.04	Про затвердження Положення про видачу небанківській фінансовій установі - управителю дозволу на прийняття на себе комерційних ризиків при створенні фонду фінансування будівництва виду Б та /або дозволу на право здійснення емісії сертифікатів фонду операцій із нерухомістю	№ 1084/9683 від 01.09.04
49.	№2088 від 20.08.04	Про внесення змін та доповнень до Порядку надання звітності фінансовими компаніями і юридичними особами – суб'єктами господарювання, які за своїм правовим статусом не є фінансовими установами, але мають визначену законами та нормативно-правовими актами Держфінпослуг можливість надавати окремі види фінансових послуг	№ 1115/9714 від 08.09.04
50.	2385 від 17.09.04	Про погодження проекту Закону України "Про внесення змін та доповнень до Закону України " Про фінансовий лізинг"	
51.	2969 від 09.12.04	Про затвердження Положення про порядок внесення інформації про фінансові установи-юридичні особи публічного права до Державного реєстру фінансових установ та внесення змін до розпорядження Держфінпослуг від 05.12.2003 року № 152	На реєстрації Мін'юсти
Загального характеру у сфері регулювання ринку фінансових послуг			
52.	№28 від 27.01.04	Про затвердження Порядку ліцензування діяльності тимчасової адміністрації фінансової установи	№ 190/8789 від 12.02.04
53.	№54 від 13.02.04	Про внесення змін до Положення про заходи впливу Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України	№ 284/8883 від 03.03.04
54.	№85 від 19.02.04	Про внесення змін до розпорядження Держфінпослуг від 13.11.2003 р. № 120 та затвердженого ним Порядку застосування Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України штрафів за невиконання (неналежне виконання) вимог Закону України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом"	№ 341/8940 від 18.03.04

55.	№86 від 19.02.04	Про затвердження Порядку ведення реєстру аудиторів, яким надається право на проведення аудиторських перевірок фінансових установ	№ 489/9088 від 16.04.04
56.	№184 від 18.03.04	Про внесення змін до деяких нормативних актів Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України	№ 433/9032 від 06.04.04
57.	259 від 30.12.04	Про погодження проекту Закону України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України”	
58.	№336 від 15.04.04	Про затвердження змін до Положення про здійснення фінансового моніторингу фінансовими установами	№ 581/9180 від 07.05.04
59.	№616 від 13.05.04	Про затвердження змін до Положення про застосування Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України заходів впливу	№ 672/9271 від 27.05.04
60.	№912 від 04.06.04	Про затвердження Методики формування небанківськими фінансовими установами резерву для покриття ризиків неповернення основного боргу за кредитами, гарантіями, поруками, придбаними цінними паперами, іншими видами заборгованості, визнаними нестандартними	№ 782/9381 від 24.06.04
61.	№1515 від 08.07.04	Про затвердження Положення про встановлення обмеження на суміщення діяльності фінансових установ із надання певних видів фінансових послуг	№ 933/9532 від 27.07.04
62.	№1590 від 13.07.04	Про затвердження Професійних вимог до керівників та головних бухгалтерів фінансових установ	№ 955/9554 від 02.08.04
63.	2202 від 03.09.04	Про погодження проекту Указу Президента України „Про приєднання України до Конвенції УНІДРУА про міжнародний факторинг”	
64.	№2384 від 17.09.04	Про затвердження змін до Положення про застосування Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України заходів впливу	№ 1310/9909 від 13.10.04
65.	№2882 від 02.12.04	Про погодження проекту Закону України „Про внесення змін до Закону України „Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності”	
66.	3198 від 29.12.04	Про внесення змін до розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 29.12.2003 № 188 ”Про встановлення плати за видачу ліцензій”	